

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

Metody prevence záškoláctví a jejich efektivita na vybrané střední odborné škole

Bakalářská práce

Autor: **Pavla Vejražková**

Vedoucí práce: PhDr. Jitka Jirsáková, Ph.D.

2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Metody prevence záškoláctví a jejich efektivita na vybrané střední odborné škole vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědoma, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Zlonice 24. března 2016

.....

Podpis

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala paní PhDr. Jitce Jirsákové, Ph.D. za cenné rady, trpělivost, spolupráci a připomínky, které mi poskytla při zpracování bakalářské práce.

Zároveň děkuji, panu řediteli ISS Slaný Ing. Lubomíru Stříbrskému, který mi poskytl potřebné informace ke zpracování praktické části mé bakalářské práce.

Abstrakt

Bakalářská práce „**Metody prevence záškoláctví a jejich efektivita na vybrané střední odborné škole**“ se zabývá analýzou příčin záškoláctví hlavně z pohledu učiliště, jejich specifikací a legislativou s tím související. Po stanovení reálných možností a postupů pro jeho prevenci prezentuje odzkoušený (pilotní) program na komunikaci s rodiči. Ten je založen na přednastavených SMS zprávách s jejich archivací. Včasná aktivizace rodičů umožňuje koordinovanou snahu o nápravu a jeví se jako účinná.

Klíčová slova

Primární prevence, záškoláctví, adolescence, metody prevence, spolupráce školy a rodiny.

Abstract

Bachelor thesis „**Truancy prevention methods and their effectiveness at selected secondary vocational school**“The thesis analyzes the causes of truancy mainly from the perspective of school, their specifications and related legislation. After determining the real possibilities and procedures for the prevention presents a proven (pilot) program to communicate with parents. It is based on a preset SMS messages to their archiving. An early activation of parents allows coordinated effort to remedy and appears to be effective.

Keywords

Primary prevention, truancy, adolescence, methods of prevention, cooperation between school and family.

Obsah

1	ÚVOD.....	8
2	CÍL PRÁCE.....	10
2.1	METODIKA PRÁCE.....	10
3	TEORETICKÁ ČÁST.....	11
3.1	Adolescence.....	11
3.2	Záškoláctví.....	15
3.3	Příčiny záškoláctví.....	17
4	PRÁVNÍ RÁME.....	20
4.1	Souvztažné právní normy.....	20
4.2	Školní řád.....	22
5	PRAKTICKÁ ČÁST.....	25
5.1	Charakteristika oblasti a školy.....	25
5.2	Spolupráce se státními orgány.....	26
5.3	Vliv rodiny.....	27
5.4	Specifika záškoláctví.....	29
5.5	Problematika záškoláctví v Integrované střední škole Slaný.....	30
5.6	Popis systému a prevence záškoláctví na ISS slaný.....	31
5.7	Shrnutí podkladů pro návrh řešení.....	33
5.8	Postup práce s programem.....	37
5.9	Dotazníkové šetření.....	41
5.9.1	Náměty z autoevaluací a jejich vyhodnocení.....	41
5.9.2	Rozhovor s ředitelem ISS Slaný Ing. Lubomírem Stříbrským.....	44
5.10	Vyhodnocení přínosu.....	45
6	Závěr.....	48

7 POUŽITÁ LITERATURA	50
8 SEZNAM PŘÍLOH.....	51

1 ÚVOD

Záškoláctví je rozhodně nepříjemným a hlavně negativním jevem. Naznačuje, že něco bylo a je v nepořádku a přináší velké riziko, že něco bude v nepořádku. Jak veškerá odborná literatura, tak i praxe ukazuje, že záškoláctví je prvním krokem k dalším projevům rizikového chování. Od jednoduchých počátečních forem s rostoucím věkem se začíná objevovat inklinace k alkoholu, cigaretám a drogám v jakékoliv (bohužel v nabídce ve velmi pestré) formě. Navazovat mohou i hrací automaty, lhaní a delikvence na hraně či až za hranou vymezenou trestním zákonem. Postupem vývoje se hranice tohoto přechodu snižuje a přesouvá stále více do základních škol.

Pokud nedojde k nárůstu rizikového chování, samotná neřešená problematika záškoláctví se může stát vžitou záležitostí. Samo záškoláctví je specifický termín pro školní docházku, ve skutečnosti se jedná o neplnění a zanedbávání určitých požadovaných povinností a hledání cest k jejich obejití. Zakotví-li se takováto povědomost jako neškodná cesta úlevy, přenesse se do dalších fází života. Znamená to případné zanedbávání povinností při dalším studiu, při nástupu do zaměstnání vážný přestupek s již výrazným dopadem.

Podmínky pro hodnocení a nápravu záškoláctví jsou různé. Většina publikovaných autorů jej bere jako celkový a škodlivý jev. Při prevenci je nutné brát v úvahu, že na základních školách se jedná o nezletilé žáky, kteří nejsou postižitelní a odpovídají za ně rodiče - zákonní zástupci. Docházka do školy je ze zákona povinná a její neplnění je vůči rodičům postižitelné dle trestního zákona.

Po překonání hranice 15 let se žák stává v přiměřené míře trestně i právně odpovědným, vůči zákonným zástupcům přetrvává informační povinnost. Žák má právo na další vzdělávání, má právo výběru školy. Po přijetí do vybrané školy je pro něj závazný Školský zákon se stanovenou povinností řádně se sám vzdělávat, což je spjato s plněním předepsané docházky. Tato povinnost ale není při neplnění nijak ve srovnání se základní školou zákonem sankciována.

Samo záškoláctví je skutečně negativní jev, který nedopadá pouze na provinilého se žáka, ale působí negativně i na zbytek kolektivu. Navazujících škodlivých

momentů je daleko více. Střední školy proto musí hledat cestu, jak se s tímto jevem vypořádat. Rozdíly jsou i mezi středními školami. Jiná motivace a možnost domluvy se žákem a jeho rodiči je na školách typu gymnázia a jiná je na středních školách dříve označovaných jako odborném učilišti.

Je logické, že jednotný návod pro celou šíři školní docházky ve všech uvedených typech nemůže existovat. Principy mohou být podobné, realizace nikoliv. V dalším se proto tato práce bude zabývat konkrétní střední školou. Nemá-li se vycházet pouze z teorie, ale z ověřených skutečností a zkušeností, bude rozebrán postup pro určitou konkrétní školu v podobě, kterou je možné s drobnými úpravami i zevšeobecnit na podobné typy.

Následující úvahy, postupy a ověřování bude vycházet ze situace na Integrované střední škole Slaný vyučující obory H a E v zaměření strojírenském a potravinářském. Škola má regionální působnost a dlouholetou tradici.

2 CÍL PRÁCE

Cílem práce je analýza současného stavu prevence záškoláctví na vybrané střední odborné škole, zmapování strategie spolupráce rodiny a školy při řešení problémů se záškoláctvím. Na základě této analýzy budou stanoveny návrhy na zkvalitnění současného systému.

2.1 METODIKA PRÁCE

Cíl práce bude naplněn na základě kvalitativního šetření, bude využito poznatků z archivu výchovného poradenství, budou analyzovány a vyhodnoceny názory pedagogického sboru rozbořením jejich názorů v autoevaluačních zprávách týkajících se fungování systému prevence záškoláctví na vybrané střední odborné škole. Bude vyhodnocena shoda záměru s efektem a přínosem podle názoru vedení školy. Kvantitativní podklady jsou k dispozici ve statistických hlášeních a v záznamech z pedagogických rad.

3 TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část je zaměřena na pojmy, které souvisejí s tématem bakalářské práce, tedy na adolescenci, záškoláctví, příčiny záškoláctví, právní normy a školní řád.

3.1 Adolescence

Adolescence pochází z latinského slova *adolescere* (dorůstat, mohutnět, dospívat). (*Macek, 1999*). Adolescence můžeme také nazvat dospívání nebo mládí. V minulých stoletích se adolescence ztotožňovala s pubertou. Toto období je vyznačováno od 10 do 20 až 22 let. Toto období je dospívání a je mezi dospělostí a dětstvím. Rozdělujeme ho na tři fáze: časná adolescence 10 - 13 let, střední adolescence 14 -16 let, pozdní adolescence 17 - 20 (22) let. Každá z etap dospívání je jiná a vyznačuje se velkými odlišnostmi, při srovnání mezi sebou jsou znát určité charakteristické rysy. (*Macek, 1999*).

Adolescence je závěrem dorostenectví, bývá často zvláště ve starší literatuře (*Vaněk, 1972*) označována jako post puberta. Věková specifikace se příliš neliší a zahrnuje po pubertě rozpětí do 20. let života u chlapců a do 18. roku života u dívek. Ve skutečnosti již dříve předtím byl publikován názor, že disproporce mezi tělesným a duševním vývojem mládeže se výrazně prohlubuje a tělesný vývoj nabírá vyšší stupeň zrání než duševní (*Grác, 1959*). Tento rozpor má gradující růst.

Klasická adolescence je charakterizována jako období základního rozvoje rozumových funkcí a doznívání základního rozvoje kvalit emoční sféry. Mělo by se jednat o pozitivní, harmonizující a optimistické období s významným dopadem na další psychický rozvoj jedince.

Základní rozvoj rozumových funkcí se projevuje aktivně se specializujícím zájmem o vybraný naukový obor a promítá se do volby typu a zaměření navazující školy. Narůstá potřeba racionálního řešení situací. Myšlení pomalu přechází od fantazijního snění k věcným pohledům na životní problematiku. Objevuje se potřeba konstrukce svého vlastního názoru. Adolescenti začínají být více citliví k problematice etiky. Zaměřují se ale převážně na nejružnější racionální rozpornosti a z toho plyne záliba v diskuzích na jakákoliv témata s tím spojená a narůstá někdy až přílišná a nekritická polemická. Výrazně se mění vztah k hodnotám a autoritám, převládá respektování

autority racionální. Naprosto selhává autoritativní působení a prosazování požadavků. Naprosto nepřijatelný je jakýkoliv tlak či násilí, neboť vyvolává kromě despektu i negativní, a ne vždy uvážené reakce.

Dozrávání základního rozvoje emočních funkcí přináší uplatnění citlivosti v jemné emoční kvalitě. Endogenní tlak navazuje situace stimulující vyšší city - estetický, cit pro spravedlnost a mravní city vůbec. Nelze opominout výrazný nárůst společenských a erotických složek, což s sebou nese předbíhající průběh tělesné vyspělosti a zvláště cit pro spravedlnost zatím převyšuje rozumové rozvažování.

Pedagogicky je z výše uvedených aspektů období adolescence náročnější než jakékoliv jiné předtím. Úspěšný učitel musí disponovat velmi vyvinutým lidským i pedagogickým taktem, osoby bez těchto schopností u adolescentů zcela propadají. Adolescenti k nim zaujímají odmítavý a přezíravý postoj, který se přenáší ve výuce i proti předmětu, který je takto vyučován. Naproti tomu autorita navozující a představující stimulační zdroje převážně racionálního jádra s jasnou morální kvalitou je dostatečně uznávána, a to opět velmi často i včetně předmětu, který je takto vyučován. Někdy je velmi těžké nalézt rovnováhu mezi racionální odbornou výukou a mezi rozvojem kulturní citlivosti. Ta vypadá jako nadměrná, má ale v lidském životě nesmírně důležité místo. Pouhé zařazení předmětu estetika i v učňovských školách problémem zdaleka, někdy vůbec, neřeší.

Vaněk (1972) uvádí několik doporučení pro učitele:

1. Nejhorší stopy zanechává autoritářský, mocenský a poučovatelský přístup, ve kterém chybí dostatečné a reálné vysvětlování a přesvědčování v rovině žákům přístupné, jakákoliv odchylka přináší neupřímnost až pokrytectví. Základem je nesporně lidská bezprostřednost.

2. Nelze zanedbat dostatečnou a výchovně nezávadnou stimulaci vyšších citů. Znamená to účelnou provázanost mezi odbornou přípravou na povolání s ostatními všeobecně vzdělávacími předměty. Optimální je upravit všeobecné předměty jako předstupeň a doplněk odborných předmětů. Obtížné je zvolit správnou míru obousměrné provázanosti, která se navíc rok od roku a třídu od třídy může měnit.

3. Obtíže adolescentní pedagogiky vznikají v první řadě v důsledku nesprávně rozvinuté a ukotvené předchozí názorové, povahové a návykové výchovy. Náprava

ve věku nad patnáct let je obtížná a ne vždy úspěšná, projevuje se navíc i vyšší podíl citu pro spravedlnost nad rozumovou úvahou. Cit pro spravedlnost nebývá dostatečně doplněn příslušnými kodexy. Nad patnáct let navíc přistupuje přiměřená trestní odpovědnost, což je fakt, který nebývá brán v úvahu dostatečně včas.

Vyhodnocením školní evidence obtíží a přestupků žáků vychází při zhruba polovičním zastoupení chlapců a dívek vyšší zastoupení u chlapců zhruba dva až třikrát oproti dívkám. Výrazné jsou i rozdíly v povaze obtíží. U chlapců převažují kázeňské nedostatky, konkrétně neuposlechnutí, odmlouvání, vzdor, agresivita, hrubost a vulgarita a daleko méně krádeže, lhavost a podvádění. U dívek vyvolávají výchovné potíže především krádeže, lži a podvádění, následují potíže povahy erotické. U obou skupin ve stejném rozsahu se objevuje nespolehlivost, vyhýbání se povinností a nezájem o výuku. Výrazně ovšem vede absence všech typů, převážně klasifikovatelná jako záškoláctví ve všech možných podobách. Přehled nezahrnuje kouření a vliv a omamné a psychotropní látky (dále jen OPL). Vzhledem k nerovnoměrné gradaci vývoje jedince se na střední školy dostávají žáci jak v období postpuberty, tak v různých stadiích adolescence. Zájemci o učňovské obory převážnou většinou patří do skupiny se sníženou sociální adaptabilitou či s adekvátními zátěžemi. Vývoj u nich je o dva až tři roky pozdržen oproti normální populaci. Znamená to brát ohledy na nutnost specifických stimulací prováděných s dostatečným taktem a rozvahou. Objevit se mohou i některé opožděné výchovné potíže normálně již odeznělé. Odborné učňovské školy navíc díky specializaci vyučují obory, kde nemusí být vyváženost hochů a dívek ve třídě. Tato skutečnost má své dopady. Třídy čistě chlapecké přinášejí jiné specifické problémy než třídy smíšené a třídy čistě nebo převážně dívčí jsou opačným extrémem. Kalendářní stáří tedy nutně neznamená jednoznačnost zralosti ve třídě.

Pro přehlednost jsou pro obě vývojové fáze, její předpoklady, návaznost, možná ohrožení a očekávatelné obtíže shrnuty následovně (*Nešpor, 1993*):

Puberta až postpuberta (do 16 let)

Návaznost z předchozí fáze	- pohybový a pudový rozvoj
Dominantní rys	- emotivní rozvoj
Možné ohrožení	- deformace citového vývoje, deprivace

Výchovná úskalí	<ul style="list-style-type: none"> - kouření a alkoholismus, vliv OPL - kleptomanie - toulavost - útek od reality, snivost - předčasná sexualita, scestnost - citová nestabilita až hysterie
Adolescence (do 20 až 22 let)	
Návaznost na předchozí fáze	- emotivní doznívání
Dominantní rys	- rozumový rozvoj
Možná ohrožení	<ul style="list-style-type: none"> - deformace názorového vývoje - nedostatek stimulace vývoje a rozvoje vyšších citů
Výchovná úskalí	<ul style="list-style-type: none"> - názorové konflikty s nutností překonávat diskuzí pomocí argumentů a nikoliv autoritativně
Rizika a negativa	<ul style="list-style-type: none"> - narůstající vliv party a okolí před rodiči, školou - předčasné rodičovství

Adolescenci jako období omezené věkem 13 až 22 let, čili střední až pozdní, hodnotí (Nešpor, 1993) jako velmi důležité pro další životní orientaci. Jeho hodnocení vychází především z jeho profese zaměřené proti alkoholu a drogám. Vychází přitom, samozřejmě mimo jiné, ze starého latinského přísloví „otia dant vitia“ neboli zahálka plodí neřest. Záškoláctví, předčasné ukončení školy či učení nebo případná ztráta zaměstnání a iluzí představují velmi nebezpečnou a pro dospívajícího jedince v tomto věku duševně velmi náročnou situaci. Podobné nebezpečí přichází i v případě nudy a nečinnosti.

Je tedy zřejmé, že z těchto pohledů patří záškoláctví mezi velmi rizikové faktory adolescence. Uvedené období zahrnuje právě dva závažné přechody v životě mladého člověka. Prvním je přechod ze systému povinné školní docházky na dobrovolnou volbu dalšího typu středního vzdělávání. Jako druhé přijde období absolvování s následující další volbou. Z pohledu střední odborné školy se jedná o nástup do zaměstnání z pozice absolventa chráněného zákoníkem práce (*Zákoník práce*). Kromě toho může nastat situace rovnou využít ochrany Úřadu práce bez dalšího zájmu o vzdělávání. Kolem těchto přechodů a navazujících situací se vyskytuje bezpočet rizikových momentů, na jejichž řešení není adolescent dostatečně připraven. Pro mladé lidi tohoto věku nabývá velké důležitosti skupina vrstevníků, která je dokáže snadno ovlivnit až ke krajním extrémům (*Nešpor, 1993*).

3.2 Záškoláctví

Záškoláctví „chození za školu“ je úmyslné zameškávání školního vyučování. Žák o své vlastní vůli, většinou bez vědomí rodičů, nechodí do školy a neplní školní docházku. Vyskytuje se na základních školách i na středních školách od první třídy a s postupujícím věkem, zvláště v období prepuberty a puberty, kdy se počet zameškaných neomluvených hodin zvyšuje. Záškoláctví bývá chápáno jako porušení školního řádu, ale ve skutečnosti jde o provinění proti školnímu zákonu, který obsahuje usnesení o povinné školní docházce. Omlouvání žáků je stanoveno školním řádem. Nezřídká je spojeno s dalšími projevy rizikového chování, které mají neblahý vliv na osobní vývoj jedince. Často má souvislosti se školní neúspěšností žáka, objevuje se u starších dětí a tento jev má tendenci se prohlubovat. (*Matoušek, 2003*)

Záškoláctví na základních školách a na středních školách je třeba oddělit. Základní škola pracuje se žáky nezletilými, za něž plnou odpovědnost mají jejich zákonní zástupci. Docházka je povinná a její neplnění je porušením zákona. Jako pomocné orgány při řešení tohoto problému mají základní školy možnost přizvat i orgány sociální, orgány pro ochranu mládeže a v krajních případech i orgány v trestním řízení. Na druhé straně za svěřené žáky v době přítomnosti ve škole plně odpovídají pedagogové rovněž se všemi následky. Řada žáků, hlavně na druhém stupni této školy, si svou pozici uvědomuje a dokáže jí i zneužít, a to ke škodě ostatních.

Na střední škole jakéhokoliv typu jde již o svobodnou volbu žáka a jeho zákonného zástupce, takže docházka je sice stanovena jako povinnost v § 22 zákona č. 564/2004 Sb. (*Školský zákon*). Není ovšem nijak a nikde stanovena možnost sankce za jeho nedodržování. Zakotvit tuto možnost ve školním řádu není přípustné, podzákonné vyhlášky nesmí zákon zpřísnovat. Obtížnější situace vzniká především pro učňovské školy, kde se soustředí žáci většinou s nižší motivací k výuce a přijímání potřebných vědomostí. Rodinné zázemí rovněž nebývá dostatečně stimulujícím faktorem. Žáci již ovšem překročili hranici nezletilosti a jako mladiství jsou již za své konání přiměřeně trestně i právně odpovědní. Tím ovšem postoupili současně ve spektru adolescence do vyšší kategorie, což znamená vyšší míru psychické zátěže, a problémů s touto fází dospívání spojených. Původem záškoláctví ve středních školách bývají navazující prohřešky. Jejich typologií se zabývá Vaněk (1972, s. 225). Řada z nich je snadno řešitelná, nebezpečná je ovšem kategorie skupinových poklesků, což jsou společné akce více jedinců. Dílčí odpovědnost se za poklesek obtížně určuje, nutnost určit vinu individuálně je ovšem nutné. Znamená to odlišit iniciátora, spolu vedoucího a imitující účastníky skupiny. Pro školu s jejími možnostmi při situaci, kdy skupina je dostatečně soudržná, je to skoro nemožné. Statistiky přitom ukazují, že v kategorii vážných deliktů je skupinových poklesků téměř 80 %. (Informace - Ředitelství kriminální policie Policejního prezidia, 2002). Jelikož za většinou těchto případů minimálně v počátcích stojí některé z forem záškoláctví, je nutnost řešení tohoto problému pro školu záležitost klíčová.

Vágnerová (2005) dělí záškoláctví takto:

Záškoláctví, které má **impulsivní** charakter. Dítě předem neplánuje, že nepůjde do školy, ale reaguje náhle, nepromyšleně nebo odejde v průběhu vyučování. Někdy i impulsivně vzniklé záškoláctví trvá několik dnů, než rodiče zjistí, že dítě nechodí do školy. Dítě pokračuje v chození za školu ze strachu z následků, protože neví, co by mělo dělat. **Účelové, plánované** záškoláctví: dítě předem plánuje odchod ze školy, vzdaluje se pod nejrůznějšími záminkami v době, kdy očekává zkoušení nebo kdy má mít neoblíbený předmět nebo neoblíbeného učitele.

Změny sociálních poměrů sice převážně odstranily příčiny vyplývající z finanční nedostatečnosti v rodině. V současnosti ovšem, a to zvláště na učilištích, i tento aspekt nabývá na významu. Podporuje ho i narůstající trend v rozvodovosti a velké procento neúplných rodin. Přebytek maturitních oborů odčerpává i slabší žáky tímto směrem, takže jejich případná motivační úloha na učilištích výrazně chybí.

3.3 Příčiny záškoláctví

Nejčastější příčiny záškoláctví spočívají především v negativním vztahu ke škole, vlivu rodinného prostředí a jak žák tráví volný čas.

Negativní vztah ke škole je závažným důvodem. Dítě ve škole získává potřebné dovednosti, vědomosti, znalosti a návyky nezbytné pro jeho další profesní zapojení. Na rozdíl od základních škol si již žáci budují svou doživotní pracovní kariéru, ovšem uvědomit si tento fakt v celém jeho dosahu většinou nedokážou. Osvojení potřebných znalostí je možné pouze tehdy, má-li k nim žák kladný vztah a zájem. Takovýto typ žáků na odborných školách většinou nepřevládá. Menší nadání přináší neúspěchy, mohou indikovat až určitý komplex méněcennosti. Škola při nejlepší snaze nemůže produkovat jen žáky velmi dobré, vždy budou existovat žáci slabí i neprospívající (Vágnerová, 2005). Důležitým momentem je tak podpora sebevědomí dítěte. Dítě je potřeba chválit, a to i tehdy, když nedosáhne úspěchu, postačí, když vyvinulo poctivou a upřímnou snahu. Tento moment je obzvláště důležitý u žáků selhávajících a s problémy. Je nutné dodržet zásadu kritizovat vždy jen konkrétní nedostatek a nikdy samotného žáka. V období střední adolescence je dítě extrémně citlivé na jízlivější tón hlasu stejně jako na nevšímavost či negativní reakci - stejně tak u rodičů, jako u učitele (Nešpor, 1993).

Jako **další aspekt** se objevuje **vliv rodinného prostředí**. Vágnerová (2005) uvádí, že rodina je jeden z nejdůležitějších faktorů ve vývoji dítěte. Vliv počíná narozením, i když řada autorů upozorňuje již na důležitost prenatálních podnětů. Převážná část psychologických testů ukázala, že jádro záškoláctví je třeba hledat v rodině. Nerozhoduje, zda na vině je přehnaná nebo naopak atrofovaná péče. Stejně

tak negativně působí chybějící a potřebný klid v domácnosti, kompletní a nekonfliktní rodina a zajištění dané její zaměstnaností.

Na předchozí navazuje **oblast volného času**. Ta již patří do oblastí převážně se vymykající vlivu školy. Školní aktivity v této oblasti těžko zaujmou žáky, kteří ve škole nechtějí trávit normální čas. Problém volného času, a v něm provozovaných aktivit, se tak vrací zpět do sféry vlivu rodiny.

Určitým způsobem se projeví na záškoláctví i **možná šikana** a případně i jednání učitele. Záškoláctví je pro pedagoga znamením o reakci žáka, na situaci či problém, který není schopen řešit. Leckdy nemá žák kromě party nikoho s nápadem pomoci. Ideální situace, daná přítomností psychologa na každé škole, je nefinancovatelná, a tudíž není řešením. Využití pomoci pedagogicko - psychologické poradny vyžaduje spolupráci s rodinou, což může zrovna být příčinou záškoláctví a tudíž nevhodné až nemožné.

Příčiny nezájmu o školu vyústujícím až k **odporu k docházce** Vágnerová (2005) přičítá špatnému přizpůsobení školnímu režimu se projevuje u nezralého dítěte, které není schopno snášet omezení a podříditi svou činnost ostatním, nerespektuje autoritu. Má nechuť ke školní práci, která vyplývá z nízké úrovně rozumových schopností nebo jiných specifických poruch, jako je například dyslexie nebo vada řeči. Porucha mezilidských vztahů ve škole, kde jde buď o špatný vztah k učiteli, nebo nepřijetí dětským kolektivem, který může dítě zesměšňovat nebo týrat. (Vágnerová 2005)

Zvláštní kapitolou záškoláctví je jeho skrytá forma. Spočívá v tom, že žák může být záškolákem, i když má všechny hodiny omluvené. Tento problém dlouhodobě řeší L. Svobodová z PF Ostravské univerzity. Velmi podrobně je záležitost popsána

PhDr. Mgr. Monikou Puškinovou, Ph.D. ve Školním poradenství v praxi, č. 5/2015. Návod zde uvedený je velmi podrobný, obsáhlý a fundovaný. Řeší však souběžně jak základní, tak střední školy. Pro oblast středních škol, konkrétně učilišť, je ilustrativní hned vstupní náhled na omlouvání žáků.

1. Žák je ve výuce přítomen, vše je v pořádku a není co řešit.
2. Žák není ve výuce přítomen, donese omluvenku, opět je tedy vše v pořádku a opět není co řešit.

3. Žák není ve výuce přítomen, nedonese omluvenku. Buď bude tato urgována a je se zpožděním dodána (i zpětně, a to od lékaře), pak je vše také v pořádku. Řešit lze jen nespolehlivost v omlouvání. Pokud k omluvě nedojde vůbec, přijdou na řadu neomluvené hodiny. Tím toho ovšem k řešení také moc není, navíc bez většího efektu.
4. Možnost zpochybnit omluvenku, ať už lékaře nebo zákonného zástupce, není škole udělena.

Kyriacou (2005) uvádí, že na středních školách je sice jakákoliv forma záškoláctví velmi nebezpečná a často inspirativní pro ostatní, pro řešení ovšem dostatek dokonalých, právně přijatelných a účinných možností, není. Jako jedinou cestu je možné volit dostatečnou a velmi úzkou spolupráci s rodinou.

Kyriacou (2005) člení záškoláctví na :

1. **Pravé záškoláctví** - žák do školy nechodí a rodiče o tom informace nemají a docházku považují za splněnou.
2. **Záškoláctví s vědomím rodičů** - žák do školy nechodí, ale rodiče o tom vědí či případně žáky i zpětně neoprávněně omlouvají.
3. **Záškoláctví s klamáním rodičů** - žáci dokážou přesvědčit rodiče, že je jim špatně, že by měli navštívit lékaře či že je ve škole vyhlášeno ředitelské volno nebo podobná akce. Rodiče pak v dobré vůli omluvenku ze zdravotních důvodů napíší, neboť ne každý lékař je potvrzování nevolnosti jako nepovinnému úkonu nakloněn.
4. **Útěky ze školy** - druh záškoláctví, kdy žáci sice do školy chodí, ale opouštějí ji bez omluvy dříve, vynechávají určité neoblíbené hodiny nebo nahlášená přezkoušení či činnosti.
5. **Odmítání školy** - žákům představa školní docházky činí psychické potíže nebo je pro ně učení příliš obtížné či zatěžující, ve hře může být i obava ze šikany či narůstající stres z jiných, se školou souvisejících problémů.

4 PRÁVNÍ RÁMEC

4.1 Souvztažné právní normy

Základní právní dokument pro výukovou činnost školy je školský zákon č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších úprav a novel. Obsahuje kromě obecné části vše od předškolního po vyšší odborné vzdělávání. Doplněn je řadou vyhlášek upřesňujících jednotlivé dílčí úseky.

Pro školu je závazný samozřejmě celý právní řád ČR, bezprostředně se ve větším a konkrétním jedná především o správní řád zákon č. 500/2004 Sb., pro školu závazný pouze v oblasti správních rozhodnutí (přijímání, vylučování apod.). Rozhodnutí dle správního řádu musí obsahovat kromě výroku i odůvodnění a poučení o odvolání a je nutné dodržovat stanovené lhůty.

Další z často uplatnitelných zákonů je zákon o ochraně osobních údajů č. 101/2000 Sb.

Vzhledem k předmětu odborný výcvik a k činnostem žáků obecně, zaměstnance samozřejmě nevyjímaje, musí škola respektovat zákoník práce. V té souvislosti platí i vše týkající se hygieny, bezpečnosti práce a požární ochrany, včetně příslušné dokumentace.

Z hlediska zdravotní způsobilosti a s ohledem na ochranu zdraví platí pro školu i nařízení vlády č. 211/2010 Sb., příloha 2, o zdravotní způsobilosti ke studiu jednotlivých učebních oborů.

Ve všem tom množství legislativy je otázka záškoláctví řešena minimálně. Jedinou výjimkou je § 68 školského zákona, kde se stanoví postup při neomluvené absenci. Dosáhne-li žák pět dnů, škola musí upozornit prokazatelně (není stanovena písemná podoba) zákonného zástupce nezletilého žáka o nutnosti zjednání nápravy. Pokud tak zákonný zástupce neučiní do deseti dnů od obdržení upozornění či nezahájí žák opět docházku, škola považuje jeho studium za ukončené k prvnímu dni neomluvené nepřítomnosti.

Právní problémy s tím související jsou tři. **První** škola pouze bere na vědomí ukončení docházky žákem a nejedná, se tedy o správní akt. Nevzniká tak možnost

odvolání proti ukončení. **Druhý** problém je v tom, že není stanoveno, že uvedených pět dní musí být souvislých, takže by mohlo dojít k požadavku značné retroaktivity v ukončení. **Třetí** problém spočívá v tom, že žák vždy po pěti dnech a výzvě školu začne navštěvovat, opakování není nijak početně limitováno.

Kromě dalších podzákonných vyhlášek a vyhlášek nižší právní síly až do úrovně zřizovatele hraje významnou úlohu v životě školy její Školní řád. Ten může upravit nadřazené předpisy způsobem potřebným pro specifický chod té které školy. Při tvorbě školního řádu se lze opřít o novinku s názvem „Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu“, kterou vydalo MŠMT 22. května 2015 pod čj. MŠMT-10862/2015. Je zde popsáno, co se rozumí dokladem prokazujícím důvody nepřítomnosti žáka - např. lékařské potvrzení, úřední doklad - svatba, pohřeb, svědečné a v odůvodněných případech lze akceptovat i prosté vyjádření zákonných zástupců či u zletilých žáků jejich prohlášení, nelze-li nepřítomnost doložit jinak. Omluvenku potvrzenou od lékaře vyžadovat striktně nelze, není povinností lékaře. Zmíněná pomůcka dále upřesňuje, jak a dokdy je nutné nepřítomnost ohlásit. Připomíná, že se nejedná o okamžité doložení důvodů, ale pouze o oznámení začátku nenadálé nepřítomnosti. Tuto zprávu lze učinit jak telefonem, tak dalšími způsoby - e-mailem, SMS zprávou, formulářem na webu či jiným způsobem akceptovatelným školou. Další metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví čj. MŠMT 10194/2002-14 uvádí další možnosti. Mimo jiné v článku II. odstavec 5 upozorňuje: školy a zdravotnická zařízení, tedy i praktičtí lékaři pro děti a dorost, jsou v souladu s § 10 odstavec 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí povinni oznamovat orgánu sociálně právní ochrany dětí skutečnosti nasvědčující tomu, že se v konkrétních případech jedná o žáky, na něž se sociálně právní ochrana zaměřuje, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající především v tom, že zanedbávají školní docházku, o žáky, jejichž rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo práva nevykonávají či je zneužívají.

Vlastní školní řád (*viz příloha č. 9,10,11*) je prvním dokumentem při kontrole ze strany České školní inspekce a je vždy námětem pro delší vysvětlování a obhajobu. Zásada je, že zákony a předpisy, z nichž vychází, lze doplnit a zpřesnit, nikoliv zpřísnit. Součástí školního řádu je i klasifikační řád, který již tolika pokyny svazován

není. Jediné zásadní kritérium je nesměšovat chování s klasifikací v předmětu a na pokyn České školní inspekce nezahrnovat neomluvené hodiny do známky z chování. Prostoru má i tak škola dost.

K zákonům řešícím chod školy přistupují vyhlášky a směrnice nižší právní síly, což na jejich závaznosti nic neubírá. Největší díl z nich vydává zřizovatel, čili v případě středních škol, až na výjimky, kraj.

Přehled právních předpisů, metodických doporučení a stanovisek nadřízených orgánů je uveden v metodických pokynech MŠMT

4.2 Školní řád

Školní řád je v pořadí důležitosti ta nejnižší právní norma s platností omezenou jen na školu, která jej vydala. Pro žáky i zaměstnance je ovšem plně závazná. Školní řád dává škole prostor formulovat své požadavky, které nejsou centrálně stanoveny vyšší právní normou. Vyšší normu přitom nelze měnit, pouze upřesnit či doplnit. I tak je dost prostoru na formulaci specifických školních požadavků.

Školní řád je právně ustanoven a předepsán zákonem č. 561/04 Sb – školský zákon, konkrétně v paragrafu 30 škola si v něm stanovuje svá vlastní pravidla závazná pro pracovníky i žáky školy, a to včetně jejich zákonných zástupců. Na rozdíl od uvedeného zákona jde o právní normu nejnižší právní síly. Konstrukce musí především respektovat kompletní znění školského zákona. Kromě toho musí brát v úvahu i ostatní související normy našeho právního řádu.

Na odborné škole kvůli podílu praktického vyučování, má značnou a nikoliv druhořadou roli zákoník práce ve znění jeho novel. Jedná se především o paragrafy týkající se délky pracovní doby, zakázaných prací mladistvým a dalších související především v omezeních plné zátěže a odpovědnosti. Souběžně s tím platí i příslušné zákony Ministerstva zdravotnictví s předpisy na prevenci a ochranu zdraví. Zabezpečena musí být i oblast hygieny a bezpečnosti práce a návazně i záležitosti týkající se protipožární prevence a ochrany. Tyto oblasti lze ve školním řádu ošetřit odkazem na závaznost jednotlivých specifických provozních řádů pracovišť. Situace se komplikuje při skutečnosti, kdy žáci v rámci svého odborného výcviku vykonávají

nácvik na smluvních pracovištích nebo ve střediscích praktického vyučování. Tato vazba musí být ve školním řádu rovněž připomenuta a řešena, opět stačí odkazem.

Činnost školy vyžaduje přijímání a vydávání správních rozhodnutí. Týkají se především přijímacího řízení, ale s ohledem na téma záškoláctví řešené v této práci se objevují i správní rozhodnutí při podmíněném nebo definitivním vyloučení žáka. Administrativně - formální zpracování a dodržení povinných termínů je zvláště při odvolacím řízení bráno jako důležitá složka. Podobně musí škola postupovat při zjištění přestupků, které nejsou v její pravomoci vyřešit. I na to musí školní řád upozornit. Žáci nad patnáct let jsou již v určité míře trestně i právně odpovědní, takže zaviněně způsobenou škodu, pokud není pojištěna nebo nedosahuje sjednaného limitu, musí škola řešit. Škola přitom nedisponuje ani sankčním, ani vymáhacím právem a na druhé straně dlouhodobá nevyřešená pohledávka znamená výraznou nepříjemnost v oblasti ekonomiky a účetnictví. Ustanovení o náhradě škody ve školním řádu

Teprve tehdy, až vezme škola všechny tyto normy v úvahu, může vydat vlastní školní řád, který nadřazené předpisy upřesňuje a upravuje, aniž by výsledek s nimi byl v rozporu. Vedle závazných norem existují metodické pokyny pro školu, především z autorství MŠMT nebo jím pověřených institucí. Tyto metodické pokyny nenesou s sebou právní závaznost, jsou pouze formou doporučeného řešení.

Školní řád musí obsahovat i zmínku o ochraně osobních údajů a údaj o možnosti podávat náměty, připomínky či stížnosti konkrétně určené osobě, která je eviduje. Rozsah školního řádu není stanoven, při využití odkazů může být nepříliš rozsáhlý.

Škola má povinnost vázící se ke školnímu řádu o jeho elektronickém zveřejnění a musí být viditelně přístupný v písemné formě. Pokud se na něj odvolává, musí se prokázat, že všichni žáci a jejich zákonní zástupci byli s jeho zněním prokazatelně seznámeni. Za prokazatelnost se považuje jejich podpis po skutečném přečtení. Právní náležitosti školního řádu jsou po ověření jmenovacího dekretu tradičně prvním krokem inspekční činnosti České školní inspekce. Kvůli vyloučení nedostatků tak jsou školní řády většinou pro jistotu značně redundantní, a proto obsáhlé. Na usnadnění orientace při jeho tvorbě vedle dřívějších metodických pokynů MŠMT z roků 2002 a 2006 byl vydán nový návodný materiál pod názvem

„Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu“, vydalo MŠMT dne 22. května 2015 pod č.j. MŠMT-10862/2015.

Předepsanou součástí školního řádu je i klasifikační řád, který byl kdysi jednotný. Klasifikační řád musí projít stejnou seznamovací cestou jako řád školní. Problematickou částí klasifikačního řádu je stanovení možnosti klasifikace či neklasifikace vázané na procento zameškané přítomnosti ve výuce daného předmětu. V § 25 Školského zákona je v povinnostech žáka stanovena řádná docházka, nepsaným pravidlem byla tolerance do třiceti procent. Dnes je ponecháno na rozhodnutí školy jaká pravidla, jednotná pro všechny žáky, stanoví.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část se zabývá kvalitativním šetřením za využití poznatků z archivu výchovného poradce, analýzou a vyhodnocením názorů pedagogického sboru, rozbořením jejich názorů v autoevaluačních zprávách týkajících se fungování systému prevence záškoláctví na vybrané střední odborné škole. Bude vyhodnocena shoda záměru s efektem a přínosem podle názoru vedení školy.

5.1 Charakteristika oblasti a školy

Následující úvahy a náměty vycházejí z dlouhodobých poznatků současné Integrované střední školy Slaný. Ve škole byla funkce výchovného poradce zřízena okamžitě po doporučení ze strany Ministerstva školství, od začátku ji vykonává tentýž pedagog s absolvovaným PGS výchovného poradenství a speciální pedagogiky. K dispozici je tak dostatečně rozsáhlý archiv. Tato práce se zabývá otázkou záškoláctví a jeho prevence jako cíl vychází z reality a ověřovaného i ověřeného modelu v Integrované střední škole Slaný. Většina úvah a závěrů je proto modulována prostředím střední odborné školy a případné využití v jiných typech škol asi beze zbytku nebude možné. Principy a zásady se měnit nemusí. Pro upřesnění uvádím, že škola fungovala jako střední odborné učiliště, odborné učiliště a učiliště. K tomu se zde vyučoval i maturitní čtyřletý učební obor. Chvilí souběžně existovala v devadesátých letech rodinná škola. Principy střední odborné školy, odborného učiliště a učiliště postupně byly transformovány do jednotného středního odborného učiliště zakončeného výučním listem, sestava oborů zůstala zachována. Název Integrovaná střední škola Slaný pochází z doby rodinné školy, a jelikož jde o název zažitý, není důvod investovat úsilí ani peníze do jeho změny. Kvůli úpadku úrovně učebních oborů s maturitou, dlouho před zavedením státních maturit, od jejich výuky škola upustila.

V současnosti to znamená, že ve škole se vyučují obory jak typu H, tak i typu E. Paleta nabízených oborů zahrnuje nabídku především podle potřeb regionu a spíše těch základních. Řada oborů se vyučuje jako spojené, produkovat celou třídu každého oboru by přesahovalo potřebu regionu. Vyučují se obory potravinářské

kuchař - číšník, prodavač, cukrář a kuchařské práce, a obory strojírenského a řemeslného typu - instalatér, truhlář, automechanik, zámečnické a strojírenské práce. Průměrná naplněnost tříd je ve školním 2014/2015 roce 25,8 žáků, díky slučování oborů na všeobecné předměty a z toho plynoucí výraznou efektivitu provozu u oborů H, a 11,2 pro oba obory E. Celkový počet žáků postupně díky poklesu demografické křivky poklesl z 390 během tří let na současných cca 300 žáků. Podle posledního statistického zahajovacího výkazu je 38 % žáků s nedokončenou devátou třídou vedeno v kolonce bez vzdělání. Pro výuku má škola k dispozici 12 učitelů pro teorii se zástupcem ředitele a 11 učitelů odborného výcviku se dvěma vedoucími učiteli. Ve škole pracují dva výchovní poradci. Škola je v regionu jediná, další se širší nabídkou, včetně nástaveb a maturitních oborů, jsou v bývalém okresním městě Kladně. Pro úplnost Slaný má patnáct tisíc obyvatel, Kladno přes sedmdesát pět tisíc obyvatel. Do školy se hlásí i žáci ze severního okraje Středočeského kraje a Ústeckého kraje, mimo jiné právě kvůli dopravním možnostem.

Uvedené údaje jsou čerpány z Výroční zprávy školy za školní rok 2014/015, předložené Krajskému úřadu Středočeského kraje k posouzení a archivaci 15. 10. 2015.

Žáci při nástupu vyplňují motivační dotazník, takže archiv výchovného poradce má dlouhodobě k dispozici potřebné údaje k hodnocení a je dostatečně reprezentativní a početně dostačující k reálným odhadům a průzkumům. Od druhého ročníku žáci vykonávají svůj odborný výcvik na smluvních pracovištích v celém okrese, co nejbližší bydliště, takže škola je v úzkém kontaktu se strojírenskými podniky regionu i s potravinářskými provozovny.

5.2 Spolupráce se státními orgány

Město Slaný je statutární obec s rozšířenou působností. Škola je s orgány města v úzkém kontaktu, spolupráce jak na kulturních akcích, tak hlavně s odborem sociálních věcí a školství jako zřizovatelem základních škol v uvedené působnosti je velmi dobrá. Stejně dobrá je vzájemná spolupráce jak s městskou, tak státní Policií ČR, kontakty průběžně udržujeme i s místním Úřadem práce Slaný. Vzájemná

informovanost probíhá i v úrovni manažera prevence kriminality města, v současnosti spolupracujeme s Agenturou pro sociální začleňování při Úřadu vlády, neboť ve škole se vyučuje zhruba 18 % žáků romské příslušnosti zatím bez vznikajících problémů. Požádat o pomoc státní instituce s právem sankčního postihu dobré zkušenosti zatím, až na výjimky, nepřineslo. Klasickým případem je například kouření žáků na toaletách, což zákon zakazuje kdekoliv ve školských a zdravotnických zařízeních. Nástroj na vymáhání tohoto zákazu ovšem škola v pravomoci nemá. Problém nastane i u alkoholu a OPL počínaje marihuanou. Zákon o nakládání s biologickým materiálem neumožňuje škole provádět ty nejjednodušší testy na THC či podobné látky. Stejně tak škola nesmí bez souhlasu zákonného zástupce nebo u zletilého jeho samého provést orientační dechovou zkoušku na alkohol. Pokud by tak se souhlasem učinila a výsledek by byl pozitivní, nastává otázka, co účinného a výchovného s tím dál. Kromě školního řádu nic závažného a zásadního porušeno nebylo, takže není se na koho se sankční pravomocí obrátit.

5.3 Vliv rodiny

Rodina jako výchovné prostředí

Rozhodující pro každého žáka je domácí zázemí v rodině a prostředí, ve kterém je vychováván a jak je vychováván. Velmi důležitý je vztah k rodičům a celé rodině. Toto je základním prvkem socializace a probíhá celý život. Proto jsou rozhodující první roky života, kdy rodina působí a má velký vliv na utváření osobnosti. „Proces socializace probíhá nahodile a nezáměrně celý život. Naopak výchova je záměrná a s určitým cílem.“ (Kraus, 2009) Velmi záleží na výchovných stylech rodičů, jsou-li dominantní, autoritativní nebo nevěšmaví, necitliví a nejsou oporou svému dítěti. Naopak jsou rodiny, které se veškerou silou řídí podle dětí. Většinou se vliv rodiny snižuje působením jiných výchovných institucí jako je škola a různé mimoškolní kluby. Pokud rodina selhává svou rolí, je nutno, aby nastoupila škola svou výchovou s dalšími vzdělávacími prvky. „Proces, při kterém dochází nápravě a návratu do normálu, označujeme jako resocializace.“ (Kolář, 2007)

U záškoláka musíme zjistit příčiny proč a z jakých důvodů k nim došlo a odstranit je, pomoci mu a zapojit ho do školního procesu, aby se vše doučil. Tady je velmi důležitá spolupráce rodičů i odborníků. Vzhledem k povinnostem se rodiče vrací ze zaměstnání až pozdě večer a nemají kontrolu nad tím, jak jejich potomek tráví čas, s kým se stýká a co dělá a zda chodí řádně do školy? Mnoho problémů dokážou vyřešit rodiče tou nejjednodušší cestou - zákonem umožněnou omluvou. Vyjádření lékaře při nepřítomnosti škola vymáhat právo nemá. Stejně tak nemá ustanoveno právo omluvu neuznat. Vliv a spolupráce rodiny je přitom velmi důležitá při řešení otázky záškoláctví. Roli sehrává sociální i senzitivní úroveň rodiny, která je u učňovské školy určitě odlišná od ostatních typů středních škol. Pokud dojde k tomu, že žák jak již bylo uvedeno má z průběhu návštěvy základní školy zafixován vztah k učení dosud pojištěný poměrnou beztretností a leckdy i bezmocí základní školy něco napravit, nelze očekávat změnu k lepšímu okamžitým obratem. Žáci hlásící se na obory střední odborné školy většinou nejsou příznivci teoretické výuky a představují si další vzdělávání spíše v praktické rovině. Ve skutečnosti výměnou osnov za rámcové vzdělávací programy došlo spíše k posílení teoretické složky na úkor praktické a odborné. Z celého rozsahu teoretického učiva zabírá nově 45 % hodin výuky předměty pokračující či opakující náplň základní školy, například u automechaniků se vyučuje i přírodopis. Dalších 25 % jsou opět teoretické předměty jiného charakteru, než byly na základních školách a zbylých 30 % jsou odborné předměty podle zvoleného oboru. Vyhodnocením jakýchkoliv rámcových vzdělávacích programů základních učebních oborů typu H se dopravujeme ke stejným výsledkům s chybou maximálně do 5 %. Obory E jsou na tom v tomto ohledu lépe.

Absence jako taková nezakládá škole možnost postihu klasifikačně, a to ani ve známce z chování, při šikovně dávkované a hlídané absenci není možný ani jiný postih.

Komunikace s rodiči, má-li být doložitelná, znamená mnoho korespondence od školy, často bez efektu či odezvy. Zvýšit počet třídních schůzek není tou správnou cestou, protože potřební rodiče stejně neprijdou. Přitom při vzniku problému jejich první námitka spočívá ve sdělení, že je nikdo neinformoval. Přehrávat ale roli rodiny na bedra školy nelze. Každá z těchto institucí má své nezaměnitelné místo,

možnosti, úkoly a odpovědnost. Dobrých výsledků lze dosáhnout jen vzájemnou souhrou. Na tomto poznatku uložila škola svůj systém podpory vzdělávání a omezování absence a záškoláctví, jak bude popsáno v další kapitole.

5.4 Specifika záškoláctví

Řada autorů diagnostikuje jako jednu z příčin záškoláctví neúspěch ve škole. Nikdo se dosud nezabýval jednou z příčin, jejíž vliv v poslední době narůstá. Jedná se o disproporci v kontinuitě mezi základní a střední školou. Rámcové vzdělávací programy pro základní školy předepisují rozsah učiva a tím i výstupů, na které logicky navazují rámcové vzdělávací programy středních škol. Velké procento žáků při splnění povinné školní tyto výstupy nespĺňuje. Převážně se jedná o žáky vystupující z nižšího než devátého ročníku nebo o žáky postupující na základní škole z věkových důvodů. K tomu přistupují žáci ze základních škol, které vznikly přejmenováním původních speciálních, později nazývaných praktických škol.

Tento problém se netýká gymnázií či některých maturitních středních škol, narůstá ale směrem ke středním odborným učilištím bez maturity. Vzniklé mezery nelze přehlédnout. Doučování nezbytných základů, znamená buď něco vynechat a nenaplňovat tak závazné rámcové vzdělávací programy nebo to potřebné zařadit do normální výuky. Zařazení do výuky znamená výrazně zvětšení zátěže žáků. Citlivější jedinci na vyšší zátěž reagují negativně, ti laxnější pak nerozlišují důležité a nedůležité a vynechávají většinu.

Podle dlouhodobě sledovaných úrovní a následností v Integrované střední škole Slaný sice uvedený rozpor narůstá, v příčinách záškoláctví jej žáci jako zásadní neuvádějí. Je to ale spíš tím, že klesá jejich výukový zájem obecně a v další fázi nastupuje snížení obliby volby učebních oborů. Žáci přicházející do učilišť převážně předpokládají jednodušší výuku, spíš s převahou manuálních či odborných činností a místo toho se setkávají opět s předměty a zatížením, kterému se původně chtěli vyhnout. Narůstají tím případy následné totální negace jakékoliv potřeby vzdělání.

5.5 Problematika záškoláctví v Integrované střední škole Slaný

Členění příčin záškoláctví (Kyriacou, 2005, zde str. 19) přenesením do oblasti výukových podmínek odborných učňovských škol znamená transformovat je podle reálných potřeb a situací.

V tomto členění se neobjevuje na odborných učňovských školách poměrně častý úkaz záškoláctví podmíněný rodinnými problémy s následným útekem od realit, ovšem pro běžné řešení na toto síly školy příliš nestačí.

Uvedené členění se stalo podkladem pro úvahy školy nad možností širšího řešení prevence záškoláctví a při hledání cest k jejímu dosažení. Závěry byly následující:

- 1. - pravé záškoláctví bez vědomí rodičů se může preventivně ošetřit včasným informováním o této skutečnosti okamžitým kontaktem s rodiči v okamžiku, kdy žák není ve škole a není o něm zpráva. Informace mobilním telefonem je jednoduchá a dostatečně rychlá stejně pro rodiče jako pro školu.
- 2. - pokud jsou rodiče v podstatě spoluúčastníky na záškoláctví, ať už malou motivací k docházce, přemírou vůle či absenci nejen tolerují, ale navíc ji omlouvají, není cest k nápravě vzhledem k současné platné legislativě, jak bude popsáno dále. Přesto informace ze školy, kde bude evidentní skutečnost o vědomosti důvodů neúčasti, může rodiče přimět ke změně postoje. Připomeneli se v určitých případech možný kontakt na Úřad práce či preventistu kriminality či sociální odbor, nemusí jít o beznadějnou situaci.
- 3. - pokud dochází ke klamání rodičů, pak není jednodušší cesta než opět upozornění rodičů se žádostí o pomoc či nápravu. Určité nebezpečí z nejspíš nežádoucích aktivit žáka si rodiče dokážou většinou uvědomit a reagovat vstřícně.
- 4. - uvedené útky ze školy jsou často rodiči vysvětlovány tím, že by rozhodně zasáhli, kdyby jen trochu o tom něco tušili. Je jasné, že po odchodu rodičů do zaměstnání a odjezdu dítěte do školy (jde již o mladistvého žáka) se objevuje značný časový prostor, v němž rodiče nad dítětem nemohou mít dokonalou kontrolu. Informace o absenci je pro většinu rodičů důležitá a je brána dostatečně vážně s následným pozitivním efektem.

- 5. - včasná informace okamžitou nápravu těžko zjedná. Dokáže však iniciovat rodiče ke kontaktu, který pomůže diagnostikovat důvody vzniklého problému a hlavně se dají hledat oboustranně přijatelné a užitečné cesty jeho řešení. Možností závislých na příčinách je řada, např. volba méně náročného oboru, upozornění na možnost vznikající šikany, vyšší míra kontroly či způsobu výukové pomoci a další.

Uvedená řešení neobsahují řešení problematiky zletilých žáků, týkají se ale značného procenta žáků školy. Vyplývá z nich, že je nutná jednoznačná a nezastupitelná úloha rodiny. Hlavní však je, že pro odborné učňovské školy je to jedna z mála možností pro případnou prevenci zkoumaného jevu záškoláctví.

5.6 Popis systému a prevence záškoláctví na ISS slaný

Současný školní řád je tak postaven na principech dále zmíněné strategie zaměřené na omezování záškoláctví a rizikových jevů vůbec. Zásadní změny vycházející z našeho postupu jsou následující:

- již v průběhu přijímacího řízení jsou rodiče upozorněni na to, že studium žáka je vázáno na jejich souhlas s našimi pravidly. Celý text je uveden v příloze.
- při nástupu žáka do školy rodiče v dotazníku podpisem znovu dají souhlas s orientační dechovou zkouškou při podezření na alkohol a uvedou své autorizované číslo na mobil, které bude sloužit ke vzájemné komunikaci. Informace z tohoto čísla škola akceptuje, z jiných telefonů nikoliv.
- rodiče jsou upozorněni, že neplnění podmínek školního řádu, narušující zvláště výrazně pravidla výuky či chování, mohou být řešeny i v jiných příslušných organizacích.
- chování žáka bude hodnoceno pozitivními body za pochvaly a negativními body za prohřešky. Body se sčítají, přičemž pozitivní a negativní se ruší vzájemně. Pokud žák dosáhne hranice 30 negativních bodů, bude mu uděleno podmíněné vyloučení. Bodový systém je zveřejněn a je i v příloze č. 10. Rodiče jsou průběžně informováni.

- informace o žákovi bude škola s výjimkou správních rozhodnutí zasílat pomocí SMS na uvedený autorizovaný telefon.
- jsou upřesněna pravidla pro omlouvání nepřítomnosti (viz autorizovaný telefon), jejichž cílem není lov neomluvených hodin, ale pořádek.

Součástí školního řádu je klasifikační řád, který je poměrně stručný. Jeho hlavní zásady dané formulací podmínek pro známku nedostatečnou byly popsány výše.

Vlastní školní řád je podle uvedených zásad zpracován formulačně do dostatečně čisté právní a formulační úpravě s logickou návazností a srozumitelností. S řádem jsou seznámeni jak žáci při nástupu do školy, tak i rodiče. K dispozici je na školních internetových stránkách.

Řešení problémů kolem záškoláctví začíná již přechodem žáka ze základní školy. Změny byly již popsány, žáci se je většinou plně neuvědomují, leckdy je to i mimo oblast jejich rozlišovacích schopností. Při zjišťování příčin by se škola měla zabývat i historií problému, kde by hodně napomohla objektivní zpráva ze základní školy. Dříve základní školy zpracovávaly tzv. komplexní hodnocení, které hodně napovědělo o rodině žáka a způsobech spolupráce, daly se zjistit i případné kontakty se sociálními institucemi, nápomocné byly i údaje o zájmech a možnostech dítěte. Tento částečně formální posudek byl zrušen, i když jeho znění ve stručné a výstižné formě bylo nesmírně užitečné. Škola tak tyto údaje musí získávat cestou osobních kontaktů a díky dobré vůli dotazovaných. Mnoho důležitých informací škola zjistí až po proběhnutém přijímacím řízení s neodvolatelným správním rozhodnutím. Přitom by při dobré znalosti uvedeného k nenapravitelnému omylu nedošlo. Stává se rovněž, že rodiče důležité údaje ani nebo raději neuvědomí. Pravda je, že na přihlášce je vyjádření lékaře o schopnosti ke studiu potvrzeno, ovšem obecně jsou potvrzovány i neskutečné věci. Došlo i k tomu, že doporučení na obor prodavač dostala dívka s těžkým defektem páteře zároveň s omezením, že veškeré činnosti může provádět pouze vsedě a souvisle nejdéle hodinu. Stejně varovný byl případ potvrzeného automechanika s vrozeným rozštěpem páteře. Po urgenci byl obor lékařem změněn na instalatéra. Diskutabilní je i potvrzení oboru kuchař - číšník u dítěte s těžkým a nekompenzovaným Tourettovým syndromem. Včasná informace by situaci vyřešila v předstihu a účelněji i elegantněji pro obě strany.

Ze základní školy si žáci přinášejí řadu dalších návyků, ale i břemen a problémů. Velká potíž spočívá v narůstajícím procentu neúplných či nefunkčních rodin. Dítě se pak často stává prostředkem nátlaku na bývalého partnera, k tomu přistupuje finanční nedostatečnost a na to navazuje minimum času na sledování a výchovu dítěte. Za takovéto situace řešit záškoláctví žáka je složité a obtížné, pokud ovšem podobná možnost vůbec v akceptovatelné formě existuje.

Žáci po přestupu nechápou jednu zásadní změnu, která spočívá v budování jejich životní perspektivy. Problém nastane u žáků, kteří vykonávají odborný výcvik na smluvních pracovištích reálných provozů. Pro žáky se naskýtá možnost se lépe seznámit s realitou a při předvedené spolehlivosti a zájmu mají výrazně usnadněnou cestu k pracovnímu uplatnění po absolvování školy. Opačně ovšem může dojít k tomu, že arogantní učeň bez spolehlivé docházky (záškoláctví) je prakticky bez šance na trhu práce. Budoucí zaměstnavatelé daleko více spoléhají na reference ze smluvních pracovišť než na případné úspěšné výsledky napsané na vysvědčení či výučním listě. Je to pochopitelné, neboť zákoník práce ustanovuje pro nově a poprvé přijímané absolventy dvouletou ochrannou lhůtu. Nepříjemné pro školu je, že smluvní pracoviště po jedné či dvou špatných zkušenostech o spolupráci ztrácejí zájem. Takovéto záškoláctví tedy škole přináší výrazné nepříjemnosti, na které sekundárně doplácí žáci spolehlivější.

5.7 Shrnutí podkladů pro návrh řešení

Ideální by bylo učinit výuku natolik zajímavou, lákavou a přitažlivou, že žáci sami zbytečnou absenci nevyhledávají. Tato situace patří mezi nedosažitelné i mezi uvědomělými studenty např. gymnázia, pokud by se měla vztahovat na veškeré vyučované předměty. Na učňovské škole to samozřejmě patří spíše mezi výjimky, takže tady je nutné volit jiné způsoby. Po řadě pokusů s různým úspěchem se ustálil následující postup. Především absence se musí řešit včas a jde-li to, i s předstihem. Za aktivní spolupráce všech vyučujících lze zařídit, že klasifikace bude limitována splněním zadaných činností. Tyto úkoly jde vhodně časově rozvrstvit tak, aby pokryly postupně rozvrh. Jako vhodný doplněk se jeví zveřejnění výukových požadavků a materiálů s podklady zapojením informačních technologií. Pravda je, že

poměr práce pedagogů a dosaženého efektu, není pro pedagogy příliš příznivý, ale po zaběhnutí se výsledky dostavují. Na odborných školách je potřeba ve výuce postupovat naprosto jinými způsoby než např. aplikací přednáškového systému obvyklého na vysokých školách, najednou musí řešit naprosto jiné otázky výuky, jako je motivace, neklid a nesoustředěnost a hlavně naprostý nezájem o informace. Z frustrované třídy tak odchází většinou daleko víc frustrovaný vyučující, což znamená start řetězové reakce.

Základem tak musí být stanovení nutného minima učiva, bez jehož zvládnutí nebude následovat další krok. Nastává tím opět rozpor s představami v rámcových vzdělávacích programech, což se musí řešit operativně a hlavně až poté. V předchozích oddílech a ve veškeré uváděné literatuře se jako společný jmenovatel objevuje spolupráce s rodinou. Na středních školách ani jiná možnost se stejným efektem není..

Po analýze možností, prostředků a přínosů byly formulovány následující vstupní požadavky:

1. Bez spolupráce s rodiči se výsledky nedostaví.
2. Hromadná komunikace s rodiči není dostatečně účinná.
3. Informace musí být okamžitá a doručitelná.
4. O kontaktech a průběhu musí být vedena historie.
5. Informace nesmí přinášet nadměrnou pracovní zátěž, nesmí komplikovat už tak přebujelou administrativu a musí být finančně dostupná.
6. Systém musí být zabezpečen proti zneužití, vstup do něj bude výrazně omezen a rodičům či žákům umožněn nebude.

Po zvážení požadavků a možností padla volba na využití možností daných již běžně dostupnými mobilními telefony, na které lze velmi levně odesílat SMS zprávy. Dořešit zbývaly problémy s ukládáním a historií a přizpůsobit školní a klasifikační řád novému systému. Pro vyšší efekt byl zaveden bodovací systém jak pochval, tak výtek až do roviny ředitelské důtky. Vyřešily se tak zápisy do žakovských knížek o dalších událostech - termíny třídních schůzek, zkoušek a přezkoušení a postupně přibýly i další zprávy. Veškerá komunikace se ukládala, protože systém

byl koncipován současně jako elektronický osobní list žáka. Do něj lze současně ukládat i průběžné zprávy o jiných kontaktech včetně nezbytných údajů.

Pro usnadnění práce odesílajícího je program sestaven tak, že většina zpráv je textově uvedena v nabídce a doplňují se jen nezbytné údaje jako datum či podrobnosti problému. Zprávy jsou navíc koncipovány tak, aby se daly složit z dílčích nabídek podle potřeby. Pedagog tak sestaví zprávu z nabídky, doplní datum a odklikne. Zátěž to pro něj není, výsledek je značný. Odeslat zprávu jiného textu samozřejmě lze, volit a napsat vlastní zprávu je možné, vše se ukládá (*viz příloha č. 1- 6*).

Souběžně s tímto systémem byl upraven školní řád (*viz příloha č. 9- 11*).

Současný školní řád je tak postaven na principech dále zmíněné strategie zaměřené na omezování záškoláctví a protispolečenských jevů vůbec. Složky společné s ostatními středními školami je zbytečné popisovat. Zásadní změny vycházející z našeho postupu jsou následující:

- již v průběhu přijímacího řízení jsou rodiče upozorněni na to, že studium žáka je vázáno na jejich souhlas s našimi pravidly, souhlas je v podmínkách přijímacího řízení. Celý text je uveden v příloze č. 10, stanoveno je to v bodu 11.
- při nástupu žáka do školy rodiče v dotazníku podpisem znovu dají souhlas s orientační dechovou zkouškou při podezření na alkohol a uvedou své autorizované číslo na mobil, které bude sloužit ke vzájemné komunikaci. Informace z tohoto čísla škola akceptuje, z jiných telefonů nikoliv.
- rodiče jsou upozorněni, že neplnění podmínek školního řádu narušující zvláště výrazně pravidla výuky či chování a mohou být řešeny i v jiných příslušných orgánech.
- chování žáka bude hodnoceno pozitivními body za pochvaly a negativními body za prohřešky. Body se sčítají, přičemž pozitivní a negativní se ruší vzájemně. Pokud žák dosáhne hranice 30 negativních bodů, bude mu uděleno podmíněné vyloučení. Bodový systém je zveřejněn a je i v příloze č. 9, 10, 11. Rodiče jsou průběžně informováni.

- informace o žákovi bude škola s výjimkou správních rozhodnutí zasílat pomocí SMS na uvedený autorizovaný telefon.
- jsou upřesněna pravidla pro omlouvání nepřítomnosti (viz autorizovaný telefon), jejich cílem není lov neomluvených hodin, ale pořádek. Školní řád je podle uvedených zásad zpracován do dostatečně čisté právní a formulační úpravy s logickou návazností a srozumitelností. S řádem jsou prokazatelně seznámeni jak žáci při vstupu, tak i rodiče. K dispozici je na školních internetových stránkách.

Tyto informace jsou zákonným zástupcům rovněž průběžně zasílány. Žáci mají možnost dobrou práci některé poklesky eliminovat. Po předběžném vyhodnocení se ukázaly následující přednosti tohoto systému.

Kromě rychlosti a včasnosti informace a následně okamžité odezvy má systém řadu dalších výhod:

- Je velmi levný, internetové zasílání zpráva takřka nic nestojí - cenově pod jednu korunu. Výdaje za doporučené dopisy klesly výrazně, úspora se ročně dá vyčíslit v desítkách tisíc Kč.
- K dispozici u každého žáka, a hlavně okamžitě, je veškerý přehled komunikace, jeho historie včetně i jiných např. osobních kontaktů a k tomu veškerý obsah informací s udáním data a času. Nepřečtená zpráva je na tom stejně jako neotevřený nebo nepřevzatý doporučený dopis, doručení běží od okamžiku odeslání na mobil, což je výhoda pro školu.
- Vzhledem k databázi zpráv nemá pedagog s odesláním takřka žádnou práci, což výrazně přispělo pro zkvalitnění a zvýšení úrovně vzájemné informovanosti.
- V nabídce jsou i údaje o průběžném chování a tzv. nebodované pochvaly či varování a evidují se i údaje, které nejsou zasílány vůbec, byť se žáka týkají. Jde buď o zprávy menšího významu nebo informace o jiném než SMS kontaktu. Jde např. o návštěvu školy rodičem, žádost o posudek pro Policii České republiky, pro soud a další. Zvláště souběžná evidence pošty je přínosná. Pošta se sice zapisuje do knihy v časové posloupnosti, ale dohledávat žáka několik měsíců zpětně při urgenci údajně obdržené žádosti je náročné na čas, paměť

a posléze i trpělivost. Nyní stačí jedno klepnutí na jméno a informace z IT spisu je k dispozici.

- Ve stejném spisu je vedeno i žákovo bodové skóre, specifikováno textově, datově i kým udělováno a za co. Počítač výšku skóre pro varovnou zprávu rodičům či zahájení správního řízení sleduje a upozorní.

5.8 Postup práce s programem

1. V nabídce se objeví nabídka přihlášení. Přihlásit se lze pouze na školní server z několika vyhrazených počítačů. Existuje několik stupňů oprávnění k přihlášení, aby nemohlo dojít k nechtěné manipulaci či záznamům. Stejně je to s přístupem k údajům.

2. Pouze k náhledu mají přístup všichni učitelé.

- K zápisu známek do přehledu klasifikace předmětů pouze vyučující předmětu.
- K odeslání jakékoliv informační SMS rodičům všichni výchovní pracovníci.
- SMS zpráva o výchovných opatřeních - napomínání, pochvala - může zaslat každý pedagog, důtku či pochvalu třídního učitele jen oprávněný třídní učitel, důtku či pochvalu ředitele školy navrhuje pedagogové a podléhá schválení ředitele, oznámení o nedocházce v souvislosti se zněním §68 Školského zákona je v povinnostech třídních a schvaluje ředitel.
- Zápis absence do přehledu je v oprávnění a povinnosti daného třídního učitele.
- Jiné zprávy či oznámení dle potřeby, je zvykem je předjednat.

3. Provede se výběr požadovaného úkonu.

- Náhled.
- Zpráva SMS.
- Informace či oznámení.
- Zápis klasifikace a absence.
- Zápis do spisu a archivu.

- Ostatní potřebné údaje

4. Vyžádaný postup se provede. Pro odesílání nejčastějších zpráv o chování či jiných potížích či úspěších žáka jsou přednastavená modulová sdělení. Z databáze se zvolí třída a žák. Postupně se vybere okruh zprávy a v nabídce se zpráva sestaví pouhým odkliknutím, lze doplnit vlastním textem s upřesňujícími údaji. Zvolí se postup zda pouze uložit, odeslat, či jiný způsob naložení se zápisem. Zápis se automaticky ve všech zvolených případech nesmazatelně u žáka zakládá do jeho spisu. Při odesílání program automaticky vyhledá autorizovaný mobilní telefon a zprávu ihned odešle. Zprávy podléhající schválení se odešlou okamžikem potvrzeného schválení.

5. Podobný postup probíhá při zápisu absence či klasifikace, odpadá ale možnost odesílání těchto údajů pomocí SMS. Program podle potřeby pro čtvrtletní pedagogické rady vytiskne přehled za třídu jako podklad v založitelné podobě.

6. Zasílat lze i hromadné zprávy vybraným žákům (např. o účasti na soutěži či jiné reprezentaci školy), celým třídám (přezkoušení, konzultace, úpravy výuky) nebo všem (prázdniny, volno ředitele školy a jiné). Tyto zprávy se archivují jako vše ostatní.

7. Do spisu se ukládají i údaje dalšího charakteru, přístup k nim je velmi omezený (ředitel, výchovný poradce, pouze k údajům od třídního učitele i on). O vstupu do tohoto oddílu se vede evidence automaticky. Jedná se hlavně o následující údaje:

- Vyžádání posudku a kým, s datem odeslání - ukládá se jen informace, text lze snadno při znalosti data dohledat v odeslané poště.

- Podobně se zaznamenávají obdobné došlé zprávy, opět bez vlastního textu.

- Jednání s rodiči včetně ústních telefonických zpráv či požadavků.

- Další jednání týkající se žáka.

- Údaje zdravotního či osobního charakteru.

- Jiné závažné údaje.

8. Součástí spisu je fotografie žáka.

9. Náhled do přístupných (dle oprávnění) oblastí umožňuje průběžně sledovat.

- Přehled SMS všech kategorií.
- Přehled dosažených bodů v bodovaném systému výchovných opatření. Program při dosažení negativní bodové hranice, po níž následuje důsledné varování zákonných zástupců, na tuto skutečnost upozorní. Stejně tak upozorní na dosažení bodové hranice, po níž následuje další sankce.
- Přehled veškeré klasifikace, u zápisu není možná korekce.
- Přehled absence a řešení.

10. Veřejnost (ani rodiče) nemá do systému možnost přístupu, nepovoluje to nastavená ochrana údajů. Údaje mohou rodiče snadno získat jinou cestou, například pomocí autorizovaného mobilního telefonu.

V databázi jsou zadány všechny třídy a všichni žáci, ke každému žákovi je přiděleno telefonní číslo autorizovaného telefonu ze vstupního dotazníku na zákonného zástupce. Odeslání čehokoliv pomocí SMS tedy znamená pouze vyhledat třídu a jméno a odklepnout odeslat. Zbytek proběhne automaticky, zpráva se uloží do žákovy složky. Zprávy jdou samozřejmě odesílat i hromadně vybraným, skupině, třídě či všem.

Vybraná výchovná opatření jsou podle úrovně odesílána buď rovnou po zadání oprávněnou osobou nebo v případě ředitelských důtek či stejných pochval po jejich ověření a schválení ředitelem. Nabídkové schéma je v příloze. (*viz příloha č. 1- 7*)

Po dohodě s Úřadem práce a s manažerem prevence kriminality města jsou u některých žáků vybrané zprávy dávány na vědomí i jim. Při žádosti převážně problémovějších rodin o mimořádné dávky třeba na školní výbavu svého dítěte jako žáka naší školy je účinná reakce pracovníka ve smyslu „proč?“, když podle informací se ve škole neukazuje již měsíc. K blokování nároku samozřejmě nedojde, ale postup rodiče doma bývá pro školu užitečný.

Využití systému v současnosti

Současně lze systém využít jako klasifikační arch, do kterého se průběžně ukládají veškeré známky ze všech předmětů. Ve čtvrtletí systém tiskne přehled pro pedagogickou klasifikační poradu, ve které jsou současně uloženy i údaje o omluvených a neomluvených hodinách. Informace o kterémkoliv žákovi je tedy

oprávněné osobě přístupná po přihlášení do systému na kliknutí. Stejně tak lze stejnou cestou získat přehled o bodovém skóre žáka a jmenovitě, za co bylo vše uděleno. Přehled je i o dalších skutečnostech - přítomnost rodičů na třídních schůzkách, jejich telefonické dotazy či připomínky, odeslaná vyžádaná pošta a posudky týkající se žáka, domluva učitelem bez postihu, pochvaly menšího rázu a podobně. Systém evidentně usnadňuje komunikaci při potřebě jakýchkoliv podkladů a je doplněn fotografií žáka. Velmi snadno se vyhledávají a získávají přehledy o žácích přestupujících či o jiných změnách v jejich stavu. Na konci školního roku se údaje končících žáků uloží do elektronického archivu a vytisknou se podklady pro běžnou archivaci. Pokračující žáci se převedou do vyššího ročníku a jejich údaje se rovněž archivují i tištěné. První ročníky se zavádí každoročně znovu včetně fotek a hlavně čísel rodičů. Rodiče jsou informováni, že nepřejí-li si informace, nemusí číslo sdělovat. Zatím po dobu existence systému od roku 2012 se tak nestalo.

Prvotní reakce pedagogů

Počáteční reakce pedagogů byla zpočátku nedůvěřivá, připomínalo to přílišný nárůst práce a související administrativy. Záměr byl zcela opačný, psaní zpráv co nejvíc zjednodušit a hlavně je evidovat pro další případná jednání.

Pro psaní zpráv se oprávněný pedagog přihlásí do systému a zvolí žáka, kterému půjde zpráva. Pak otevře nabídku hlavních okruhů. Z okruhů zvolí ten, ve kterém se hodlá pohybovat a potvrdí jej. Objeví se mu nabídka textů, které jdou vybírat v libovolném pořadí a skládat z nich potřebný text. Je-li nutné, může text doplnit vlastním sdělením, případně celou zprávu napsat mimo nabídku. Další postup byl popsán. Pokud zvolí pouhé uložení, text se archivuje. Ředitelské důtky a pochvaly se automaticky odešlou až po schválení, ostatní okamžitě po odklepnutí. Odesláním se automaticky ukládají. Jednotlivé nabídkové listy následují. Nabídkové listy se týkají pouze odesílaných textů. Nabídkové schéma je v příloze.(č. 1-7)

Problémy kolem potíží žáků s klasifikací především u všeobecných předmětů vedených jako podpůrné předměty hlavního okruhu odborných byly po diskuzi zmírněny úpravou klasifikačního řádu. Zjistilo se totiž, že žáci sice často v matematice nepředvádějí požadované znalosti, ovšem naprosto automaticky

je ovládají v odborných předmětech. Pokud žák je schopen nanormovat suroviny pro svatební hostinu 46 účastníků, nelze tvrdit, že neovládá trojčlenku a nelze ho hodnotit nedostatečnou známkou z matematiky. Podobně se uvažuje i v ostatních podpůrných předmětech včetně jazyků, protože cizojazyčná průprava je nacvičována především konverzačně a zaměřena na zvolený obor. Domluví-li se žák dostatečně jasně, byť s gramatickými nepřesnostmi, rovněž mu nepatří nedostatečná. Podrobnosti jsou uvedeny v příloze v klasifikačním řádu školy.

5.9 Dotazníkové šetření

Jako podklad pro dotazníkové vyhodnocení přínosu řešení záškoláctví využitím IT konkrétně pomocí SMS je nejvýhodnější využít pravidelné autoevaluační dotazníky ředitele školy. Autoevaluace se provádí několikrát ročně, je zadávána podle potřeby znát přínosný názor všem pedagogům ředitelem školy jednotnou sestavou námětů a otázek k vlastnímu zpracování. Zadáváno je jako námět na samostudium při čerpání uděleného studijního volna. Zpracovaná zpráva se elektronicky interní emailovou poštou odesílá přímo řediteli školy. Ředitel školy zároveň je i výchovným poradcem od doby jeho konstituování, takže náměty zasahují i do této problematiky. Autoevaluace je vyhodnocována a zpětně je stejnou cestou hromadně pedagogům sdělena s vysvětlením použitelnosti. Uvedený systém zpráv SMS funguje ve škole již čtvrtým rokem, každoročně se pedagogové k jejich přínosu a efektivitě vyjadřovali. Prohlídkou námětů bylo zjištěno, že na rozvoji původní myšlenky se po rozběhu systému podílela většina pedagogů užitečnými nápady. Pro názornost byly z každoroční evaluace vybrány ty náměty, které se systému týkaly a k tomu ta část textu, která přínos hodnotila.

5.9.1 Náměty z autoevaluací a jejich vyhodnocení

Rok 2013

Náměty - výběr

- Jak hodnotíte uplynulý rok z pohledu negativ a pozitiv
- Co je třeba zlepšit a jak

- Čím přispějete osobně
- Hodnocení nového systému komunikace s rodiči, v čem je lepší a v čem ne
- Jak se změnil kontakt zákonných zástupců se školou
- Došlo k ulehčení či nárůstu administrativy s tím spojené
- Čím systém doplnit či vylepšit

Vyhodnocení – výběr

Co se týče zaváděného systému komunikace s rodiči zapojením SMS zpráv lze konstatovat, že nápad byl velmi užitečný. Došlo vesměs ke zrychlení komunikace s rodiči, znatelné je to u okamžité odezvy telefonem po zprávě s dotazem proč žák do školy nedorazil. Zpráva se posílala v 08.00, reakce byla většinou do pěti minut. Došlo k omezení delší absence dané pocitem rodičů, že dítě do školy odejelo a tudíž tam je. V řadě případů se ozývali rodiče po předchozí dohodě jen prozvoněním, pedagog telefonoval zpět. Realita méně krytého kreditu byla eliminována, cena hovoru pro školu mizivá ve srovnání s užitkem. Přínos se objevil i v bodovém systému výchovných opatření, zvláště kvůli možnosti vynahradiť negativní body za přestupky pozitivními za užitečnou činnost pro školu. Jako dosavadní negativa lze považovat teprve postupné zapojování rodičů, systém se evidentně usadí jako užitečná pomůcka. Návrh na doplnění systému evidencí klasifikace jako náhrada klasifikačních přehledů vyžaduje úpravu a doplnění programu, přijímá, se. Stejně tak evidence absence omluvené i neomluvené vypadá užitečně, program se upraví. Učitelé navrhli doplnění osobního listu žáka o jeho fotku.

Rok 2014

Náměty - výběr

- Jak docílit vyváženost mezi pochvalami a výchovnými opatřeními, rád bych viděl minimálně nerozhodný výsledek
- Návrh na doplnění textů v nabídce SMS
- Názor na vyhodnocování nejužitečnějšího žáka
- Názor na vyhodnocení typu pochválit nelze
- Pokračovat v rozvoji SMS zpráv či nikoliv, postačí současný stav

Vyhodnocení – výběr

Průběžný zápis klasifikace je problematický pro zatím pro pomalejší propojení budov bezdrátovým internetem. Ředitel školy trvá na zápisu známek, a to včetně známek nejen ze zkoušení, ale i za pravidelné známkové hodnocení přístupu, aktivity a píle. Na oplátku se zařídí tisk klasifikačních podkladů pro čtvrtletní pedagogické rady, takže tato ruční práce odpadne. Nějak se zapomnělo přiznat, že se nemusí vypisovat a hlavně hlídat klasifikační archy. Vybraní žáci na pochvalu budou vyvěšeni na školním tablu (cca 2 – 3 za třídu či obor). Vyhodnocení a obměna či potvrzení bude čtvrtletní. Přehled žáků, které pochválit naprosto nejde, neprošel. Návrh na odesílání upozornění podle § 68 zákona 561/2004 Sb. je bezvadný, upozorňující dopis na absenci se nahrazuje příslušnou SMS. Text je v nabídce, odeslání podléhá schválení. Žákům bylo sděleno, že tato SMS má hodnotu 10 testných bodů a vyplatí se její realizaci vyhnout, stačí dodržovat slušnost a včasnost v omlouvání.

Rok 2015

Náměty - výběr

- Do systému je nutné doplnit vyšší podíl pochval i nebodovaných. Pozitivní motivace je pro žáky nezbytná a účinná. Textové návrhy jsou povinné
- Pro vyhodnocení současnosti a dalšího postupu: SMS ponechat v současné podobě, SMS doplnit a rozvinout, SMS zrušit
- Je potřeba navrhnout další možnost jejich vylepšení,

Vyhodnocení – výběr

Zavedení náhrady upozorňujícího dopisu o absenci textem SMS přineslo značnou finanční úsporu. Do textů SMS zpráv budou zavedeny i nebodované pochvaly. Žáci, i když to nepřipouštějí navenek, pochvalu neslyší tak často a vnitřně jim dělá dobře. Systém SMS je jednoznačně hodnocen jako přínosný a užitečný. Propojení na systém Bakalář je nemožné. Přístup rodičů ke známkám přes internet je vyloučen, bezpečnost systému je prioritní a závisí na přístupu pouze po školní interní a oddělené síti. Navíc rodiče si mohou pro informaci zatelefonovat, pozitivní bude alespoň projevený zájem.

5.9.2 Rozhovor s ředitelem ISS Slaný Ing. Lubomírem Stříbrským

Jak vznikl uvedený postup?

„Problém záškoláctví začal narůstat a škodil spíš než samotným záškolákům ostatním žákům, protože negativní impulzy vnímají daleko citlivěji. Vyzkoušeli jsme řadu postupů včetně zapojení státních institucí, ale vše bylo buď těžkopádné, nebo málo účinné. Velmi vadila velká časová prodleva mezi iniciací a výsledkem.“

Jak z toho vzešly SMS zprávy?

„Měli jsme kontakty na mobily rodičů a řadu věcí se řešilo přes ně přímým hovorem. Ne vždy bylo možné navázat kontakt, rodiče mají v zaměstnání také své povinnosti a telefonování k nim nepatří. Dalším pokusem tedy byly zprávy SMS, které mají výhodu archivace, navíc je to systém nyní daleko běžnější než hovor. Ukládání zpráv nevadilo, naopak bylo pro nás výhodné. Vezme-li se v úvahu, že SMS zprávy je jednoduché a levné posílat i přes internet, zárodek dalšího postupu byl na světě.“

Jaký byl další postup?

„Bylo nutné stanovit hlavní kostru, v řeči počítačů hlavní architekturu systému. Pak bylo potřeba o programu přesvědčit a zapálit pro něj školního pracovníka IT. Následovala řada týdnů sestavování a pilování a následně hledání možných skulin a jejich zabezpečování. I když dosud jsme žáky učiliš' příliš nechválili, tak na poli IT je nelze podceňovat, jsou proti nám starším výrazně vepředu. Přínosem bylo, že i náš IT technik patří do té mladé generace.“

Jak se postupovalo dál?

„Systém se v částečné verzi spustil, v první fázi se týkal jen okamžitého dotazu na nepřítomnost žáka a upozornění na tento nárůst. Reakce rodičů byla nečekaně bezprostřední a byla impulzem pro konečné dopracování a ostré spuštění. Na rozběh se již systém doplnil o archivaci a v nastávajícím školním roce byl zaveden jako součást školního řádu a z hlediska klasifikačního řádu i se zveřejněním bodového systému výchovných opatření s posílením složky pochvalné a rozšiřující zatím jen shromažďování negativ i o těch lepších hodnotách v žácích. Není naším cílem hledat, co je v nich špatného, toho si již užili nejspíš dost. Budeme hledat objektivitu a budeme se snažit o pozitivní motivaci. To bylo další zatím příliš nevyužívané

novum a ukázalo se rovněž jako nesmírně užitečné, ač to byl původně doplňkový zisk celé záležitosti.“

Má systém nějaké slabiny?

„Z hlediska konstrukce a ochrany námi vytvořeného programu je zatím proti vnějšku dostatečně odolný. Není však jako žádná jiná věc všeobecně užitečný, selhává u žáků zletilých, kteří již jsou za sebe plně zodpovědní a nepřejí si kontakt školy s bývalými svými zákonnými zástupci, byť stále ještě jejich rodiči. Přesto i v těchto případech větší procento oznámení vyvolá reakci pro školu příznivou.“

Jak se projevil zájem a podpora u pedagogického sboru?

„Jako každá novinka hrozící již tak zoufale narůstajícími požadavky na administrativu byl počátek přesvědčovací. Netrvalo dlouho a všichni pochopili, že jednak přináší bezprostřední užitek, ale že hlavně šetří práci ať už přímo, nebo zprostředkovaně. Zcela totiž odpadly často zbytečné návštěvy či vysvětlování rodičů ve smyslu, že jejich dítě do školy odešlo a oni nic víc netuší. Takhle prokazatelně tušili i věděli a místo kritiky školy ve velké většině případů se pokoušeli nějak zjednat nápravu. Postupem času rostla řada námětů na doplnění textů a možností systému, ať už jako součást pravidelných písemných návrhů v rámci evaluace, ale často bezprostředně po dobrém nápadu i kdykoliv. Systém byl tak spuštěn v naší škole díky vlastnímu programu, do jehož doplňování a zlepšování se postupně zapojili všichni a přijímají jej dnes jako samozřejmost. Při návštěvách a inspekcích všichni, kteří se s ním seznámili, námátkou vedoucí Odboru školství, mládeže a sportu KÚ střeďočekského kraje, náměstek Ministerstva pro lidská práva, ředitel Agentury pro sociální začleňování a další, jej hodnotili velmi vysoko. Vypadá to, že jej založíme k ochraně jako naše rodinné stříbro.“

5.10 Vyhodnocení přínosu

Přínos systému:

1. Finanční spočívá především v omezení značného množství odesílaných doporučených dopisů a pošty jako takové vůbec. Za rok 2015 se jednalo o pokles o cca 31 000 Kč, ovšem poklesl poněkud i stav žáků a na druhé straně narostly

požadavky na odesílané údaje ze strany nadřazených složek. I ty sice přicházejí na elektronickou komunikaci, ovšem programy, autorizace, nutné doplňky a nestabilita stojí daleko více. Rozhodně finanční přínos ale není to nejdůležitější na uvedeném systému.

Každopádně výnosný přínos je citelný. Výchovný efekt je daleko vyšší. Odpadlo množství nedorozumění spočívající ve výmluvách na školní (neexistující) volna, odpadá celodenní nepřítomnost za pocitu rodičů, že odjezd žáka do školy samozřejmě znamená jeho přítomnost na výuce. Číselné vyhodnocení není srovnatelné, nastupují žáci jinak formovaní svým vztahem k výuce, mění se jejich počet, narůstá počet žáků se vzdělávacími problémy a není možné ani vhodné provádět srovnání na třídě v systému se třídou s konzervativním průběhem komunikace.

Zvýšila se účast rodičů na třídních schůzkách, telefonická komunikace je výrazně posílena.

2. Rodiče systém akceptovali velmi vstřícně, při zprávě z naší strany reagují velmi často takřka obratem. Někdy i dokážou dítě alespoň omluvit, i když máme jistotu o určité nevhodnosti omluvy. S takto podporovaným záškoláctvím ale nedokáže nic udělat sebelepší systém a jedná se skutečně o výrazně menšinou záležitost.

3. Pedagogičtí pracovníci si velmi rychle uvědomili přednosti systému a zjistili výrazný úbytek vlastního papírování. Stejně tak je i pro ně přínosem okamžitá možnost informací o žákovi. Systém sám dokáže bez jejich zásahu varovat rodiče o hranici záporných bodů blížících se k hranici dalšího správního postupu.

Slabší místa systému:

1. Systém využívá komunikaci s rodiči. U zletilých žáků nepostrádá smysl při případném dokazování o včasném informování blížících se problémů. Telefonovat si s žákem kolem záležitosti, kterou je účinnější probrat přímo nebo před třídou, ztrácí smysl.

2. Zapojovat rodiče do SMS zpráv u zletilých může narážet na zákon o ochraně osobních údajů a zletilý žák to může přímo zakázat. V tomto případě je přínos nulový, jedná se ale o nepodstatnou záležitost.

3. Systém nelze propojit s programem Bakalář, takže některé údaje je nutné přenášet ručně.

4. I když běží již od roku 2012, je stále ve vývoji a doplňuje se podle potřeby a námětů všech oprávněných. Pracnost úprav byla proto odstraněna úpravami v programu.

6 Závěr

Cílem práce bylo ověřit možné cesty vedoucí ke snížení procenta záškoláctví včetně jeho skrytých forem. Vycházelo se přitom z dosavadních zkušeností v Integrované střední škole Slaný. Problematika je velmi složitá z mnoha důvodů. Příslušná literatura probírá absenci a záškoláctví spíše obecně a v celém rozsahu školní docházky. Situace se přechodem ze základní školy na vyšší typ komplikuje. Žáci jsou v období dozívající puberty a přechází do adolescence. To přináší nové vývojové i psychické zákonitosti v náhledech a chování žáků, které je nutné respektovat a volit adekvátní řešení. Žáci se stávají odpovědnými za své jednání i trestně s respektováním přiměřenosti a snížených dopadů. Volba povolání znamená specializaci na určitý obor, docházka není povinná ze zákona a žáci v posledním ročníku se stávají zletilými s plnou odpovědností za své konání. Střední odborné školy, mezi něž Integrovaná střední škola Slaný patří, navíc pracují s méně nadanými žáky. Škola vyučuje širokou škálu učebních oborů ve dvou oblastech - potravinářské a strojírenské. Některá povolání patří mezi kontaktní, takže je nutné pěstovat v žácích i psychologickou a sociální složku povolání. Obory se vyučují v kategorii H pro žáky ze základních škol, vyučujeme ale také v obou oblastech žáky se speciálními vzdělávacími potřebami - kategorie E. Žáci mají znevýhodnění od zdravotního až po sociální. Zhruba 18 % žáků tvoří příslušníci romského etnika integrovaní ve všech oborech.

Žáci dosažením zletilosti mohou odmítnout možnost poskytování informací rodičům, do té doby jejich zákonným zástupcům, a mohou se mimo jiné omlouvat sami se stejnými právy, které měli dříve jejich rodiče. Přesto se škola rozhodla k minimalizaci záškoláctví využít právě podporu rodičů. To korespondovalo se situací pouze dopolední výuky, kdy žáci dostatek času trávili ve svém rodinném prostředí.

Práce se proto zabývá realizačními možnostmi, přínosy a úskalími tohoto postupu.

Zvolená metodika vycházela z poznatků výchovného poradenství na škole, které má dlouhou tradici a dostatečně fundovaný archiv podkladů pro možnost hlubšího posouzení postupu a dosaženého efektu. Provést srovnávací analýzu nebylo možné z celé řady důvodů. Na průkazné vyčíslení by bylo nutné sledování po delší

dobu než byla k dispozici. Srovnávací pokus by vyžadoval alespoň jednu třídu s původním režimem, což bylo v rozporu s etikou ponechat některé žáky s vyšší tolerancí záškoláctví. Srovnání s předchozími roky také nebylo zcela přesnou cestou, rok od roku se mění složení, zájem, odpovědnost i počet žáků a narůstá sociální propad rodin. Vyhodnocení by bylo založeno na značné míře nahodilosti.

Jako srovnávací kritérium bylo proto vzato hodnocení kolektivu pedagogů. Jejich názory se staly pravidelnou součástí jejich autoevaluačních zpráv. Hodnotil se rovněž přínos daný poměrem vynaloženého úsilí k docíleným výsledkům. Jako další hodnotící kritérium byly zahrnuty názory vedoucích pracovníků a výchovných poradců školy. Vypovídající byly také názory na klima školy ze strany veřejnosti. Překvapivě kladná byla reakce rodičů projevená formou zvýšené a časově bezprostřední spolupráce se školou.

Popsaná cesta rozhodně není všemocná, ale bez sebechvály se dá považovat za rozhodně přínosnou, jak v procesu možného snížení, či alespoň omezení záškoláctví. Přesnější by asi bylo ve ztížení podmínek pro jeho vznik, což v důsledku je stejně úspěchem. Navazující výhody v dokonalejším přehledu o žácích umožňuje jejich lepší sledování a hlavně včasější zásah než ve dřívějším konstatování a popisu problému až na pololetní klasifikační konferenci. Stejnou hodnotu má postupné vtahování rodičů do chodu školy.

Žáci sami systém akceptují naprosto bez připomínek, protože pro ně je komunikace mobilem, ať hlasová nebo písemná, takřka již náhradou normálního rozhovoru. Naopak tato forma jim přijde jako naprosto normální a adekvátní jejich době. Kupodivu se jim zatím nepodařilo do systému proniknout.

7 POUŽITÁ LITERATURA

1. BÁRTÍK, Pavel, MIOVSKÝ, Michal (ed.). *Primární prevence rizikového chování ve školství: [monografie]*. Vyd. 1. Praha: Sdružení SCAN, c2010. ISBN 978-80-87258-47-7.
2. GRÁC, Ján. *Kapitoly o výchovnej práci v detských domovoch*. Vyd. 1. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1959.
3. KABÍČEK, Pavel, Ladislav CSĚMY a Jana HAMANOVÁ. *Rizikové chování v dospívání a jeho vztah ke zdraví*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-793-4.
4. KOLÁŘ, Zdeněk a Renata ŠIKULOVÁ. *Vyučování jako dialog*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1541-4.
5. KRAUS, B., SÝKORA, P., *Sociální pedagogika I - učební text*. Brno: IMS Brno, 2009.
6. KYRIACOU, Chris. *Řešení výchovných problémů ve škole*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. Pedagogická praxe (Portál). ISBN 80-7178-945-3.
7. LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1284-9.
8. MACEK, Petr. *Adolescence: psychologické a sociální charakteristiky dospívajících*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-348-X.
9. MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež delikvence*. 2.vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-771-X
10. NEŠPOR, Karel a Ladislav CSĚMY. *Alkohol, drogy a vaše děti : jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat*. Vyd. 2. Praha: Sportpropag, 1994.
11. *Periodikum Školní poradenství v praxi* r.2015/č.5
12. POLÁKOVÁ, Hana a Marta HROMKOVÁ. *Správní řád v praxi ředitelů škol a školských zařízení: s výkladem a vzory správních rozhodnutí*. Vyd. 1. Žďár nad Sázavou: Fakta, 2005. ISBN 80-902614-5-0.
13. PŠENÁK, Jozef (ed.). *Výber z potockých spisov a reči Jana Amosa Komenského*. 1. vyd. V Bratislave: Univerzita Komenského, 1992. ISBN 80-223-0415-8.
14. *Sbírka zákonů*
15. SOBOTKOVÁ, Veronika. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4042-3.
16. VANĚK, Jan. *K biologickým a psychologickým zřetelům výchovy*. Vyd. 1. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 1972.
17. VÁGNEROVÁ, Marie. *Školní poradenská psychologie pro pedagogy*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1074-4.
18. VOCÍLKA, M., *Stav a příčiny záškoláctví na zvláštních školách*. Praha: Česko, 1998

8 SEZNAM PŘÍLOH

příloha č. 1 - SMS nabídka „ZUZ“

příloha č. 2 - SMS nabídka „Odložená klasifikace 1. + 2. roč“

příloha č. 3 - SMS nabídka „Klasifikace a zprávy o ní“

příloha č. 4 - SMS nabídka „Odborný výcvik“

příloha č. 5 - SMS nabídka „Chování“

příloha č. 6 - SMS nabídka „Hodnocení“

příloha č. 7 - nabídka aplikace

příloha č. 8 - dotazník pro nové žáky

příloha č. 9 - klasifikační řád školy

příloha č. 10 - školní řád

příloha č. 11 - školní patnáctero

příloha č. 1 - SMS nabídka „ZUZ“

➔	ZUZ
	Odložená klasifikace 1. + 2. roč
	Klasifikace a zprávy o ní
	Odborný výcvik
	Chování
	Hodnocení
	Obecné zprávy: třídní schůzky, volno ředitele školy,
	Bodované údaje - napomínání a důtky, pochvaly, dopis A
	Informace jen k uložení : kontakt s rodiči apod, telefon, vzájemný dotaz ....
	Informace o změnách během docházky

Váš syn/dcera prozatím nesplňuje podmínky k možnosti vykonat ZZ
Termín odevzdání odborné části státního zadání ZUZ je
Obhajoba ročníkového projektu bude
Splnění je nutnou podmínkou pro přístup k ZUZ
Po vyhodnocení 1. pololetí váš syn/dcera naprosto nesplňuje podmínky stanovené pro možnost přistoupit k závěrečné zkoušce
Váš syn/dcera nesplnil podmínky umožňující složit ZZ v řádném termínu v červnu
ZUZ lze skládat až po úspěšném splnění klasifikace v srpnu
ZUZ lze složit až po úspěšném vykonání reparátů z předmětů ...
Váš syn/dcera neprospěl bez možnosti opravných zkoušek
Po splnění povinností může požádat o termín v září
Váš syn - dcera se nezúčastňuje povinných konzultací OV (+4.)
Váš syn/ dcera neuspěl u ZUZ v části
Na opravu ZUZ se může přihlásit na termín v září - v prosinci

příloha č. 2 - SMS nabídka „Odložená klasifikace 1. + 2. roč“

ZUZ
➔ Odložená klasifikace 1. + 2. roč
Klasifikace a zprávy o ní
Odborný výcvik
Chování
Hodnocení
Obecné zprávy: třídní schůzky, volno ředitele školy,
Bodované údaje - napomínání a důtky, pochvaly, dopis A
Informace jen k uložení : kontakt s rodiči apod, telefon, vzájemný dotaz ....
Informace o změnách během docházky

Pro nedostatky v docházce nebylo možné klasifikovat objektivně
Syna
Dceru
V prvním pololetí
Ve druhém pololetí
Z předmětů
Odloženou klasifikaci je nutné splnit po dohodě s vyučujícím nejpozději do
31. března
31. srpna
Váš S_D zaviněně nesplnil podmínky odložené klasifikace a je hodnocen nedostatečně.
Závěrečné hodnocení zahrne obě pololetí

příloha č. 3 - SMS nabídka „Klasifikace a zprávy o ní“

ZUZ
Odložená klasifikace 1. + 2. roč
➡ Klasifikace a zprávy o ní
Odborný výcvik
Chování
Hodnocení
Obecné zprávy: třídní schůzky, volno ředitele školy,
Bodované údaje – napomínání a důtky, pochvaly, dopis A
Informace jen k uložení : kontakt s rodiči apod, telefon, vzájemný dotaz ....
Informace o změnách během docházky

Váš S-D si nevyzvedl pololetní výpis o klasifikaci
Po vyhodnocení pololetí váš SD nesplňuje požadavky pro další pokračování ve studiu. Je nutná
Vaše pomoc a důrazná domluva
Vaše návštěva školy
Domluva o vaší představě řešení situace

příloha č. 4 - SMS nabídka „Odborný výcvik“

ZUZ
Odložená klasifikace 1. + 2. roč
Klasifikace a zprávy o ní
➡ Odborný výcvik
Chování
Hodnocení
Obecné zprávy: třídní schůzky, volno ředitele školy,
Bodované údaje - napomínání a důtky, pochvaly, dopis A
Informace jen k uložení : kontakt s rodiči apod, telefon, vzájemný dotaz ....
Informace o změnách během docházky

Váš SD se nezúčastňuje povinných přezkoušení a konzultací a nemůže být klasifikován. Je nutná
Vaše pomoc a důrazná domluva
Vaše návštěva školy
Domluva o vaší představě řešení situace
Berte prosím na vědomí, že další zaviněná ztráta smluvního pracoviště pro plnění OV může znamenat ukončení studia SD
Váš SD se odmítá zúčastnit nácviku dovedností na odborném výcviku
Váš SD odmítá respektovat příkazů učitele a jeho přístup je nebezpečný pro něj i pro ostatní žáky
Z tohoto důvodu byl odeslán domů
Prosím o pomoc při zjednání nápravy
Nebo viz 42 až 46
Váš SD nedorazil bez omluvy na
odborný výcvik
Výuku
Sdělte důvod

příloha č. 5 - SMS nabídka „Chování“

ZUZ
Odložená klasifikace 1. + 2. roč
Klasifikace a zprávy o ní
Odborný výcvik
➔ Chování
Hodnocení
Obecné zprávy: třídní schůzky, volno ředitele školy,
Bodované údaje - napomínání a důtky, pochvaly, dopis A
Informace jen k uložení : kontakt s rodiči apod, telefon, vzájemný dotaz ....
Informace o změnách během docházky

Váš SD má vážné přestupky proti školnímu řádu
Kontaktujte prosím
Školu
Třídního učitele
Vedoucího OV
Dostavte se prosím do školy
Váš SD se v hodnocení svého chování blíží ke hranici pro podmíněné vyloučení
Váš SD příliš nevnímal okolí a ztrácel orientaci. S podezřením na počínající chorobu byl proto odeslán včas
K lékaři
Domů
Podějte prosím zprávu o příčině

příloha č. 6 - SMS nabídka „Hodnocení“

ZUZ
Odložená klasifikace 1. + 2. roč
Klasifikace a zprávy o ní
Odborný výcvik
Chování
➔ Hodnocení
Obecné zprávy: třídní schůzky, volno ředitele školy,
Bodované údaje - napomínání a důtky, pochvaly, dopis A
Informace jen k uložení : kontakt s rodiči apod, telefon, vzájemný dotaz ....
Informace o změnách během docházky

Dosavadní přístup a docházku vašeho SD musíme hodnotit jako
Nezájem o výuku i obor
Odpovědný a poctivý
Průměrný s rezervami v možnostech i schopnostech
Odpovídající možnostem a schopnostem
Naprosto nevyhovující, pro vyučení je nutné zásadní zlepšení
Váš SD
Odmítá pracovat v hodinách .....
A narušuje vzdělávací práva ostatních
Odmítá plnit požadavky vyučujícího
Vyказuje
Zhoršení
Zlepšení
Ve výuce celkově
V předmětu
V přístupu k výuce
V přístupu k odbornému výcviku a práci
V osobní odpovědnosti
V chování vůči okolí
V plnění školních povinností

příloha č. 6 - SMS nabídka „Hodnocení“

V činnostech na smluvním pracovišti
V činnostech pro školu
Váš SD si zaslouží pochvalu za
Aktivitu při výuce
Pomoc při úpravě školy
Dobrou práci .....
Trvale slušné chování a vystupování
Spolehlivé plnění úkolů
Pomoc spolužákovi
Pomoc při zajišťování akcí školy
Zájem vašeho SD
O docházku je
O výuku a její výsledky je
O činnost na smluvním pracovišti odborného výcviku je
Prakticky nulová
Nedostatečný
Minimální
Dobrý
Velmi dobrý
Trvale dobrý
Trvale přijatelný
Trvale špatný
Trvale nepřijatelný
A prokázal výrazné zlepšení
A prokázal výrazné zhoršení

Přihlášen jako **Testovací**, přidělená role: **ucitel**. [Odhlásit](#) Hledat žáka   vyřazené

[Přidat návrh na výchovné opatření](#) | [Poslat SMS zákonnému zástupci](#) | [Poslat "A" dopis](#) | [Zapsat známky](#) | [Zapsat absenci](#) | [Záznam do spisu](#) | [Žáci](#) | [Odeslané SMS \(posledních 500\)](#) |

[Materiály podle tříd](#) | [přidat materiál](#) |

Výchovná opatření

[schválené](#)

Jméno (datum narození)	Třída	Navrhuto	Navrhuto opatření	Navrhuto bodů	Navrhovatel	Stav
(02.07.1998)	3.K	17.02.2016	Důtka učitele odborného výcviku	5	Milena Mösnerová	navrhuto

Dotazník pro žáky ISŠ Slaný

2015/2016

Třída		2015/2016	
Příjmení		Jméno	
Datum narození	Místo narození	telefon žáka	
Číslo OP	Rodné číslo	státní příslušnost	
Trvalé bydliště žáka		Přechodné bydliště žáka (pokud je jiné než trvalé)	
Předchozí škola základní		Poslední úspěšně ukončený ročník ZŠ (tj.prospěl)	
Předchozí škola střední		IZO	od do
Zákonný zástupce č. 1	Jméno a příjmení		Telefon
Vztah k žákovi (otec, matka, ...)	Trvalé bydliště	Adresa pro doručování (pokud se liší)	
	Zaměstnání (firma, město)		Telefon
Zákonný zástupce č. 2	Jméno a příjmení		Telefon
Vztah k žákovi (otec, matka, ...)	Trvalé bydliště	Adresa pro doručování (pokud se liší)	
	Zaměstnání (firma, město)		Telefon
<p>Souhlas zákonného zástupce nezletilého žáka nebo zletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL (omamné a psychotropní látky)</p> <p>Souhlasím s možností orientačního testování přítomnosti návykových látek v organismu mého syna/dcery, existuje-li důvodné podezření z požití alkoholu nebo návykové látky a možného ohrožení jeho/jejího zdraví.</p> <p style="text-align: center;">Dne ..... Podpis zákonného zástupce .....</p>			
Zdravotní pojišťovna	Lékař	Sídlo lékaře	
Zdravotní potíže žáka (alergie, astma..), na které je třeba brát ve škole ohled			
Jak se nejrychleji spojit se zákonným zástupcem (tel.)			
Uvedte jedno telefonní číslo pro zaslání informačních SMS			
Podpis 1. zákonného zástupce		Podpis 2. zákonného zástupce	

Všecké uvedené údaje v dotazníku jsou důvěrné, podléhají a slouží pouze potřebám školní matriky - vyplnění dokladů, přivolání zákonného zástupce v případě nevolnosti či úrazu žáka, jednání s policií atd.

KLASIFIKAČNÍ ŘÁD ISS, SLANÝ

Klasifikační řád doplňuje zásady stanovené školským zákonem a prováděcími předpisy a navazuje na školní řád.

1. Záměr klasifikace

Jako cílové výstupy v Integrované střední škole, Slaný ve všech učebních oborech jsou stanoveny komplexní samostatné dovednosti podpořené vědomostmi a schopnosti jejich praktického užití.

2. Posloupnost předmětových skupin

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí podle závažnosti do následujících skupin

Skupina A - odborný výcvik

Skupina B - profilující předměty

Skupina C - podpůrné předměty

Skupina D - předměty všeobecného rozhledu a rozvoje

Chování je hodnoceno podle jiných kritérií uvedených dále

Předměty skupiny A hodnotí učitelé odborného výcviku u žáků s odborným výcvikem ve škole přímo, u žáků s odborným výcvikem na smluvních pracovištích s přihlédnutím k návrhu z těchto pracovišť. Pro hodnocení je stěžejní splnění úkolů průběžného přezkoušení dovedností ve škole, pokud jsou určeny.

Za známku v odborném výcviku odpovídá určený učitel odborného výcviku i u žáků na smluvních pracovištích.

Ve skupině B jsou zahrnuty především odborně zaměřené předměty specifické podle vyučovaných oborů. Žáci se hodnotí za znalosti v předmětech s přihlédnutím k aplikaci poznatků z ostatních předmětových skupin.

Ve skupině C jsou zahrnuty převážně předměty všeobecné (Ma, Čj, Nj a další) a jsou zaměřeny a brány jako podpora ke skupinám A a B.

Do skupiny D jsou zařazeny všechny ostatní předměty nezbytné pro harmonické a komplexní vzdělání (např. TV estetické složky výchovy, ON a podobné). Jejich náplň má opět podpůrnou návaznost na předchozí skupiny.

Základní podmínky klasifikace

příloha č. 9 - klasifikační řád školy

- a) žáci jsou hodnoceni komplexně podle schopnosti využívat a aplikovat souborně všechny získané poznatky a dovednosti. Klíčová je jejich spolehlivost, snaha a docílený vzdělávací pokrok. V oborech s kontaktem se zákazníkem se hodnotí navíc i slušnost, ochota a komunikativní a sociální dovednosti
  - b) žák není klasifikován průměrem z výsledků zkoušení, ale vyhodnocením podle předchozího kritéria
  - c) známka nedostatečná se v předmětech skupiny B a C se může objevit teprve tehdy, když žák přijaté vědomosti nedokáže dostatečně aplikovat v předmětových skupinách vyšších
  - d) uvolnění z předmětu lze povolit výjimečně rozhodnutím ředitele školy jen u neprofilových předmětů na základě doporučení odborného pracoviště nebo lékaře. U uvolnění z těl. výchovy musí lékař souběžně potvrdit schopnost plného vykonávání odborného výcviku.
- 3. Podklady pro klasifikaci získávají pedagogičtí pracovníci následujícím způsobem v pořadí důležitosti:**
- a) Průběžným sledováním žáka na základě pedagogické diagnostiky, jeho snahy, vývoje a dosahovaných úspěchů a znalostního pokroku
  - b) průběžným hodnocením výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
  - c) hodnocení výkonu žáka při jeho činnosti, hodnocení aktivity a zájmu a jeho dalšího zapojení. Toto hodnocení se u předmětu s jednohodinovou dotací vyjadřuje u všech žáků minimálně jednou soubornou známkou za dva měsíce, u vícehodinových dotací minimálně jednou soubornou známkou za měsíc. U odborného výcviku se známkou zpravidla hodnotí každý učební den, minimální četnost známkování je jedna známka za 14 denní cyklus
  - d) vhodnými formami a druhy zkoušek (ústní, písemná, grafické, pohybové a aplikační) a didaktickými testy včetně zapojení ICT
  - e) konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáků s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami a se speciálními výukovými poruchami
  - f) rozhovory se žákem, zástupcem žáka
  - g) zohlednění dalších aktivit žáků souvisejících s oborem
  - h) zohlednění výsledků v oboru, které žák docílil jménem školy či pro ni

4. Hodnocení chování

- a) Hodnocení chování se nepromítá do klasifikace v jednotlivých předmětech, pokud není součástí vyučovaného předmětu
- b) Základními pozitivními kritérii jsou slušnost, ochota, vstřícnost a zájem o spolupráci
- c) Výchovná opatření motivující
  - c1. Pochvala TU a TUOV
  - c2. Pochvala ředitele školy
  - c3. Návrh na vymazání některých výchovných opatření varujících
  - c4. Návrh na prominutí zbytku zkušební doby u opatření dle SŘ
  - c5. Návrh na zrušení a výmaz opatření dle SŘ
  - c6. Vyhlášení žáka ročníku
  - c7. Vyhlášení a atest pro nejužitečnějšího absolventa oboru
- d) Výchovná opatření varující
  - d1. Napomínání TU, napomínání TUOV
  - d2. Důtka TU, TOUV
  - d3. Důtka ředitele školy
- e) Kritéria pro opatření dle d)
  - d1 drobnější opakované nebo vážnější přestupek proti slušnosti, zásadám školního řádu, neplnění povinností a úkolů a projevená nespolehlivost, pozdní omluvy nepřítomnosti
  - d2 vážnější a opakované přestupky proti pravidlům soužití a tolerance, značná míra nespolehlivosti, neslušnosti, odmítání pokynů, závažnější přestupky proti ŠŘ
  - d3 hrubé přestupky proti ŠŘ, drzé vystupování, negativní ovlivňování kolektivu a narušování výchovného procesu, odmítání práce či pokynů pedagoga, provokování či napadání spolužáků, podvody v omlouvání
- f) Záznamy o opatřeních
  - opatření se zdůvodněním se vyhláší před třídním kolektivem a zakládá trvale v osobním spisu žáka,
  - o opatření musí být průběžně informován ZZ
- g) Hodnocení neomluvené absence

příloha č. 9 - klasifikační řád školy

- posuzuje se z hlediska dopadu na průběh výchovně vzdělávacího procesu jako výraz nespolehlivosti, neplnění úkolů a vyhýbání se zadané práci dle bodů d) a f)
  - záměrné a úmyslné neomluvené absence se hodnotí přísněji
- h) Klasifikace chování**
- známka z chování navrhuje TU vyhodnocením četnosti a váhy opatření dle bodů c) a d) založených v osobním spise žáka
  - známka z prvního pololetí se do druhého pololetí nepřesouvá, ukončením pololetí se uzavírá vyhodnocení všech přijatých opatření a začíná se znovu
- i) Přestupky řešené podle správního řádu se do klasifikace chování nepromítají, pokud nesplňují kritéria bodu d) a f)**
- j) Nezodpovědné chování na smluvních pracovištích při OV, které poškozují pověst školy, končí výlukou žáka z pracoviště či ztrátou tohoto pracoviště vinou žáka provede VOV a při oprávněnosti bude zahájeno jednání se ZZ o dalších možnostech studia. Opakovaná situace bude hodnocena sníženou známkou z chování a nedostatečnou z OV. Toto opatření rozhodují VUOV a předkládají ŘŠ ke schválení.**

6. Odložená klasifikace

Slouží k dostatečné míře objektivitě ve srovnání s možnostmi žáků s řádnou docházkou.

Při důsledné aplikaci tohoto klasifikačního řádu by měla nastat v ojedinělých případech. Pokud v profilových předmětech oboru přesáhne nedocházka hranici 30 %, rozhodne vyučující o nutnosti určit pro objektivitu konání komisionálního přezkoušení. U ostatních předmětů je rozhodnutí na odpovědnosti a uvážení vyučujících. Pokud míra absence nepřítomnosti na vyučování nebyla zaviněna úmyslně studentem a on vykazuje příslušné vědomosti a dovednosti, může být klasifikován v běžném termínu bez ohledu na rozsah absence, rozhodnutí je opět na vyučujícím. Odůvodněné výjimky na doporučení vyučujících může povolit ředitel školy.

Doplnění odložené klasifikace:

- proběhne do 31. března pro 1. pololetí a do 31. srpna pro 2. pololetí
- termín přezkoušení si dojedná žák s vyučujícím. Plnění úkolů může probíhat a být uzavřeno již před koncem pololetí

příloha č. 9 - klasifikační řád školy

- termíny dojednané na poslední týden a nesplněné pro nepřítomnost žáka nebudou důvodem pro prodloužení lhůty
- zkoušení proběhne z látky celého pololetí a před kolektivem žáků
- součástí hodnocení je i odevzdání vypracovaných úkolů, které v průběhu pololetí žák nesplnil
- zadané úkony mohou být postupně rozloženy do období hlavních prázdnin, posoudí vyučující.

Ve Slaném dne 1. září 2015

Ing. Lubomír Stříbrský

ředitel školy

Integrovaná střední škola, Slaný,

Hlaváčkovo nám. 673

Slaný 274 01

ŠKOLNÍ ŘÁD

I. Obecná ustanovení

- a) tento řád doplňuje pouze ty oblasti, které nejsou jednoznačně dány platnou zákonnou úpravou a navazujícími vyhláškami
- b) žáci školy starší 15 let jsou ze zákona za své jednání a jeho následky odpovědni (s přihlédnutím ke schopnostem adekvátním věku) a škola k nim bude takto přistupovat. Po dovršení zletilosti na tyto žáky přechází automaticky všechna práva a povinnosti zákonného zástupce a žáci jsou bez výjimky a omezení trestně právně odpovědni sami za sebe
- c) termín ZZ používaný v dalším textu automaticky zahrnuje zletilého žáka či zákonného zástupce nezletilého žáka, nebude-li výslovně stanoveno jinak
- d) školní řád platí během celého školního roku na všech školních pracovištích, prostorách a na všech akcích pořádaných školou. Na smluvních pracovištích se žáci navíc řídí jejich veškerými vnitřními předpisy a ustanoveními

II. Práva a povinnosti

- a) žák přijetím a nástupem ke studiu na sebe bere povinnost vzdělávat se ve zvoleném oboru podle pravidel a postupů stanovených školou
- b) žák se chová civilizovaně, slušně a ohleduplně a dbá na dobrou pověst školy. Při pochybnostech se především obrací na pracovníky školy
- c) volný čas žáka škola neorganizuje, neschvaluje a neřídí a ani jej nepromítá do jeho hodnocení. Mimoškolní akce a aktivity jsou osobní záležitostí žáka (včetně brigád), pokud jejich průběh či dopad nenarušuje průběh a výsledky výchovně vzdělávacího procesu
- d) zákonní zástupci mají právo nahlížet do osobního spisu svého syna, dcery po vyzvání či po žádosti schválené ředitelem
- e) obsah osobního spisu chrání zákon. Správu údajů zajišťuje pověřený pracovník a přístup do spisu povoluje mimo uvedené případy pouze ředitel školy
- f) zákonnou povinností žáka (ZZ) je škole včas oznamovat změny v osobních údajích, telefonických kontaktů žáka i zákonných zástupců, bydlišti, soudních rozhodnutích a zdravotním doloženém stavu. Informace bude probíhat prostřednictvím třídních učitelů, u citlivých údajů dle úvahy zákonného zástupce lze informovat přes výchovného poradce

nebo přímo ředitele školy. Bez těchto údajů škola nebude schopná zajistit předání urgentní informace rodičům nebo zákonným zástupcům.

- g) žáci či zákonní zástupci mají možnost se obrátit při řešení problémů a potíží na třídního učitele, učitele odborného výcviku, výchovného poradce nebo přímo ředitele školy, případně využít schránku či email důvěry. Všechny tyto údaje jsou důsledně chráněny a brány jako osobní sdělení
- h) pro stížnosti, podněty a připomínky je stanoven pracovník k jejich evidenci a zajištění dalšího postupu

III. Spolupráce školy, žáka a zákonných zástupců

- a) pro informaci škole mohou zákonní zástupci (dále jen ZZ) použít žákovskou knížku, či jakýkoliv jiný způsob komunikace (telefon, SMS, email apod.). Za autentičnost sdělení zodpovídá odesílatel. Telefonní čísla, emailové adresy, záznamník a další jsou k dispozici (mimo jiné) na www.iss-slany.cz
- b) všechny obecné informace o škole, akcích a podstatných změnách v průběhu školního roku jsou průběžně umístěovány opět na www stránkách školy a jsou tam kdykoliv k nahlédnutí
- c) o výsledcích studia se mohou ZZ informovat na pravidelných třídních schůzkách či v případě zájmu telefonicky u pedagogických pracovníků každé ráno v době od 07.30 do 07.50, v jiný čas po předchozí dohodě. Dohodnout lze i jiný způsob komunikace. Pro informace škola musí znát telefonní čísla či emailové adresy ZZ, jinak nelze včasnost informací (např. při náhlých zdravotních obtížích) zaručit
- d) klasifikace žáků vychází z komplexního hodnocení získaných poznatků a jejich aplikací a schopností používání. Prvořadým kritériem je spolehlivost, ochota, slušnost, vstřícnost a uplatněné pracovní nasazení. Podrobnosti jsou stanoveny v klasifikačním řádu, uvedeném dále

IV. Provoz a režim školy

- a) teoretická výuka začíná v 07.50 a končí ve 13.55. Žáci jsou povinni být na vyučování včas, připraveni a vybaveni
- b) odborný výcvik ve školních prostorách začíná v 07.30 a končí nejpozději ve 14.00. Na smluvních pracovištích se práce řídí jejich provozními požadavky, přičemž musí být dodrženy zákonem stanovené časové limity výuky a přestávek
- c) smluvní pracoviště vybírá, schvaluje a určuje škola. Jejich svévolná a zaviněná ztráta bude posuzována jako zásadní nespolehlivost a hrubé porušení povinností žáka s dalším postihem

příloha č. 10 - školní řád

- d) odborný výcvik probíhá ve stejné dny jako teoretická výuka. Na smluvních pracovištích nelze nahrazovat určenou činnost prací o sobotách či nedělích. Mimořádné výjimky jsou v pravomoci vedoucího učitele odborného výcviku
- e) za produktivní práci náleží při odborném výcviku žákům odměna. Produktivní prací se rozumí taková činnost, která přináší smluvnímu pracovišti finanční přínos nebo úsporu. Tyto částky škola upravovat nebude
- f) Za elektronická zařízení a další cennosti přinášené do školy si zodpovídají sami žáci a přijímají taková opatření, aby k jejich poškození, ztrátě či zcizení nemohlo dojít.
- g) do školy je zakázáno nosit jakékoliv nebezpečné předměty, nevhodný propagační či jiný materiál a tiskoviny a jakékoliv omamné a psychotropní látky i v množství menším než malém. Nedodržení bude předáváno k řešení MP, PČR či přestupkové komisi s právem finančního či jiného postihu

V. Omlouvání nepřítomnosti

- a) při nepředpokládané nepřítomnosti žák či jeho zákonný zástupce podá ihned zprávu škole a v případě odborného výcviku na smluvním pracovišti se omluví telefonicky i tam. Do tří dnů po obnovení docházky budou příčiny nepřítomnosti objasněny či doloženy. Nedodržení bude posuzováno jako nedbalost žáka
- b) plánovanou návštěvu lékaře oznámí žák nebo zákonný zástupce předem
- c) školský zákon stanoví jasný a přísný dopad neomluvené absence ukončením docházky, který škola musí a bude dodržovat
- d) rodinné důvody k uvolnění vyřizuje třídní učitel, při více dnech se předkládá řediteli školy. Měsíčně lze takto žáka uvolnit na maximálně tři dny. Výjimky na základě žádosti ZZ a doporučení třídního učitele a učitele odborného výcviku povoluje individuálně ředitel školy. Pokud jsou omluvy z rodinných důvodů opakovaně využívány bez vážných důvodů a narušují výchovně vzdělávací proces, může jejich měsíční maximum třídní učitel snížit, o čemž bude informovat ZZ
- e) pro ukládání výchovných opatření platí následující pravidla:
  - napominání třídního učitele / učitele odborného výcviku se uděluje za opakované zaspání, přetrvávající vyrušování, negativní působení na kolektiv třídy, narušování vyučovacího procesu - hodnoceno - 2 body
  - důtka třídního učitele / učitele odborného výcviku se uděluje za neplnění příkazů, nedbalost při omlouvání, úmyslné vynechání přezkoušení, závažné neplnění zadaných úkolů a obdobné prohřešky - hodnoceno - 5 body
  - důtka ředitele školy se uděluje za zásadní drzost vůči zaměstnancům školy, za kouření v prostorách školy, závažné porušení léčebného řádu, zaviněnou ztrátu pracoviště odborného výcviku a další hrubá provinění - hodnoceno - 10 body

příloha č. 10 - školní řád

- pochvala třídního učitele / učitele odborného výcviku - hodnoceno + 2 body
- významná pochvala třídního učitele / učitele odborného výcviku - hodnoceno + 5 body
- pochvala ředitele školy - hodnoceno + 10 body
- body se budou během školního roku sčítat a při dosažení hranice - 30 bodů následuje podmíněné vyloučení žáka.

f) Za elektronická zařízení a další cennosti přinášené do školy si zodpovídají sami žáci a přijímají taková opatření, aby k jejich poškození, ztrátě či zcizení nemohlo dojít.

VI. Hygiena a bezpečnost práce

- a) žáci jsou v zájmu ochrany vlastního zdraví a zdraví ostatních povinni dodržovat všechny hygienické, protipožární a bezpečnostní předpisy a zákazy jak ve škole, tak i na všech pracovištích, na nichž plní výukový proces a na všech akcích pořádaných školou
- b) žáci jsou povinni okamžitě hlásit všechny skutečnosti, odporující uvedeným předpisům, riziková chování a zranění a možnosti vzniku požárů, jejichž jsou svědky, nejbližšímu pedagogickému pracovníkovi
- c) žáci mají povinnost neprodleně (= ihned) hlásit veškeré vlastní úrazy či zranění vzniklá v souvislosti s výukou či pobytem na vyhrazených pracovištích v době, kdy měli na tomto pracovišti být přítomni
- d) žáci jsou rovněž povinni nejpozději následující den hlásit škole všechny vlastní úrazy vzniklé mimo školu

při podezření, že žák není schopen dodržovat bezpečnostní předpisy vůči sobě či kolektivu a může tím ohrožovat sebe či okolí, případně vykazuje příznaky ovlivnění pozornosti léčivými či omamnými psychotropními látkami, bude z dalšího procesu výuky uvolněn a předán ZZ k dalšímu řešení. Povinnost omluvy tím neodpadá

- e) žáci jsou povinni při vyhrazených činnostech určených školou používat předepsaný pracovní oděv a ochranné pomůcky. Při nedodržení se bude postupovat podle předchozího odstavce
- f) úmyslné a zaviněné přestupky proti pravidlům HBP a PO budou považovány za závažné a hrubé porušování tohoto řádu a podle míry ohrožení případně řešeny podle správního řádu

VII. Zacházení s majetkem a jeho ochrana

- a) žáci jsou povinni zacházet s majetkem školy i majetkem těch pracovišť, na nichž výuka probíhá, způsobem obvyklým a vyvarovat se jejich poškození
- b) za úmyslné škody jsou žáci prostřednictvím ZZ ze zákona odpovědni a povinni ji uhradit v celém rozsahu
- c) žáci jsou povinni všechny vzniklé škody a jejich příčinu okamžitě hlásit pedagogickému pracovníkovi
- d) výrobky, na nichž se studenti finančně při odborném výcviku spolupodílejí, jim po doplatku režijních nákladů náleží
- e) po skončení výuky jsou společné prostory (vchod, chodby, kanceláře, počítače a ostatní vybavení) monitorovány s krátkodobým uložením. Pohyb a pobyt žáků a pracovníků v této době je možný jen s vědomím vedení školy, neboť prostory jsou hlídány Městskou policií Slaný

VIII. Opatření k používání vlastních elektronických zařízení žáků v ISS Slaný

- a) žáci se aktivně účastní vyučování a nenarušují jej činnostmi, které jsou v rozporu s požadavky pedagogického pracovníka
- b) během vyučovací hodiny žáci nesmí používat mobilní telefony ani jiná vlastní elektronická zařízení žáků nesouvisející bezprostředně s výukou
- c) mobilní telefon musí být vypnutý a uložený v tašce (batohu) nikoliv na lavici nebo v kapse
- d) vyučující má právo požadovat po žácích, aby uvedenou techniku v průběhu výuky odložili na vyhrazené místo
- e) dle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů je zakázáno bez prokazatelného souhlasu učitele či pracovníků školy pořizovat během výuky, o přestávkách a činnostech organizovaných školou jakýkoliv obrazový nebo zvukový záznam. V případě nedodržení jde o porušení zákona s trestně právními důsledky
- f) připojení k internetu pro žáky školy prostřednictvím školní Wi - Fi sítě není možné.
- g) vlastní elektronická zařízení žáků neslouží jako předepsaná podpora výuky a škola nenese odpovědnost při jejím poškození či ztrátě. V oprávněných případech bude jejich donášení na výuku zcela zakázáno
- h) nerespektování zákazu a neuposlechnutí pokynu učitele nebo jiného pracovníka školy je považováno za svévolné narušení výuky. Vyučující může žáka z výuky vyloučit, informovat o tom zákonného zástupce a navrhnout výchovné opatření

IX. Náměty, dotazy a připomínky

- a) žáci či jejich ZZ se mohou se svými podněty, dotazy či připomínkami a nápady obrátit na určené pracovníky školy, případně se obrátit se žádostí o zprostředkování pomoci na kteréhokoliv pracovníka
- b) veškerou administrativu, potvrzení a studijní záležitosti vyřizují: Bc. Hana Šlégrová, Marcela Frycová
- c) Kontakty školy:
Tel: 312 522 286
Fax: 312 522 559
Email: skola@iss-slany.cz, www.iss-slany.cz

X. Osobní spis žáka

- a) zakládá se při přijetí žáka a archivuje se po ukončení docházky. Údaje v něm jsou chráněny a přístup k nim vymezen zákonem
- b) do osobního spisu se zakládají záznamy o všech závažných přestupcích během docházky, o získaných pochvalách, veškeré podklady stanované správním řádem, evidence hodin hodnocených jako nezájem o výuku a vyhýbání se uložené práci, zdravotní vyjádření a nálezy odborných pracovišť a další vážné a zásadní údaje.
- c) Přístup do spisu je chráněn zákonem a specifikován v oddíle II.

Ve Slaném dne 1. září 2015

Ing. Lubomír Stříbrský

ředitel školy

ŠKOLNÍ PATNÁCTERO

- 1. škola není můj nepřítel a já nejsem nepřítel školy**
- 2. at' to vypadá, jak chce, myslí to tu se mnou dobře. Přijdu na to později**
- 3. ve škole neškodím ničemu a nikomu**
- 4. čistotu a pořádek nemusím propagovat, stačí je dodržovat**
- 5. kouření a další lumpárny mě nebaví – alespoň ve škole**
- 6. chovám se jako člověk**
- 7. na rozčilování, nadávání a sprost'árny jsem ještě mladý**
- 8. svoje si hlídám, na cizí nesahám**
- 9. kolik věcí rozbiji, tolikrát jsem lump**
- 10. na mobil sahám až o přestávku, jinak nesmí muknout**
- 11. problémy neřeším násilím, ale dohodou**
- 12. je-li to horší, obrátím se o radu či pomoc. To není donášení či žalování**
- 13. pokud něco zvláštního uvidím, musím to říci**
- 14. názory dospělých se respektují**
- 15. jak se do školy volá - tak se ze školy ozývá**